Azg Ազգ

5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2010 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 180 (4560)

ISSN: 1829-1651

Զինված ուժերում սպանությունները հասարակության ցասումը կարող են զգաթնակետին հասցնել

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Հայաստանի նախագահի շաբաթ օրվա հրամանագրերով նոր նշանակումներ են եղել պաշտպանության նախարարության պաշտոններում, գուցե սա կարելի է համարել Հայաստանի զինված ուժերում մահացու ելքով վերջին մի շարք ոչ կանոնադրական դեպքերին Հայաստանի նախագահի արձագանքը, գուցե եւ դեռ այդ արձագանքը սպասվում է՝ այլ միջոցառումների կամ պաշտոնափոխությունների տեսքով, չգիտենք: Ռազմական ոստիկանության պետ Վովա Գասպարյանը նշանակվեց պաշտպանության փոխնախարար՝ ռազմական ոստիկանության պետի պաշտոնից ազատվելով. կարելի է ասել՝ բանակում կարգուկանոնի եւ հանցածին մթնոլորտի համար պատասխանատու գերատեսչության ղեկավարին, փաստորեն առաջ են քաշել... Իսկ միգուցե հենց այս ձե՞ւն է ընտրվել՝ Վ. Գասպարյանին մասամբ չեզոքացնելու, քանի որ ռազմական ոստիկանության պետի ունեցած լծակները շատ կոնկրետ են եւ որոշ իմաստով ավելին, քան նախարարի տեղակալինը: Նախարարի առաջին տեղակալ նշանակվել է Դավիթ Տոնոյանը, որ ՆԱՏՕ-ի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրում Հայաստանի ներկայացուցիչն էր, բանակում բարեփոխումները կրող դեմքերից մեկը:

Թե կոնկրետ ի՞նչ խնդիրներ են լուծելու այս փոփոխությունները, դրանք հոգեբանական նշանակությո՞ւն ունեն ավելի շատ, թե՞ նաեւ գործնականում լիազորություններ նոր վերաբաշխում է, դա դեռ չի երեւում: Կամ՝ թե ո՞վ է դառնալու ռազմական ոստիկանության պետը, որը պետք է կարողանա կարճ ժամանակում իրավիճակի շոշափելի փոփոխություն արձանագրել՝ վերահսկելով իրեւթին իրավիճակը բանակում, սա եւս թերեւս կարճ ժամանակամիջոցի պատուհանից դժվար թե երեւա:

Տես էջ 3

Անձրեւները կշարունակվեն մինչեւ 8-ը

«Ազգը» խնդրեց «Հայթեսիդրոմետ» ծառայությանը՝ պարզաբանել, թե ինչով են պայմանավորված վերջին օրերին եղանակի կտրուկ փոփոխությունները, եւ դեռ որքան կշարունակվի անձրեւային եղանակը: Ծառայության օպերատիվ կենտրոնի ղեկավար **Զարուհի Պետրոսյանը** տեղեկացրեց, որ հոկտեմբերի 5-ին եւ 6-ին հանրապետության շրջանների մեծ մասում տեղումները կդադարեն: Երեւանում ժամանակ առ ժամանակ դարձյալ սպասվում է անձրեւ: Ջերմաստիճանը հովային շրջաններում կլինի 19-22, Երեւանում՝ 20-22, լեռնային շրջաններում՝ 15-17 աստիճան տաքություն: Եղանակի կտրուկ փոփոխությունը պայմանավորված է հարավից՝ տաք, հյուսիսից ցուրտ օդային զանգվածների բախմամբ: Սպասվում են ամպրոպ, անձրեւ: Ձյուն չի սպասվում, ասաց տկն Պետրոսյանը:

Հոկտեմբերի 7-ին եւ 8-ին դեռ որոշ շրջաններում հնարավոր է անձրեւ, իսկ հետո անձրեւները կդադարեն, ու օդի ջերմաստիճանը կբարձրանա 2-5 աստիճանով:

Մ. Մ.

Իրանի խորհրդարանի նախագահը Երեւան է ժամանում հոկտեմբերի 8-ին

Ազգային ժողովի նախագահ Հովիկ Աբրահամյանը երեկ ընդունեց ՀՀ-ում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպան Սեյիդ Ալի Սաղայիանին: Զրույցի ընթացքում կողմերն անդրադարձան Իրանի Իսլամական Հանրապետության խորհրդարանի նախագահ Ալի Լարիջանիի հոկտեմբերի 8-ին Հայաստանի Հանրապետություն կատարելիք պաշտոնական այցին առնչվող հարցերին:

Էջմիածինը «խաղաղական սադրանք» որակեց նամազը Անիի մայր տաճարում

«Վրդովմունքով տեղեկացանք, որ Թուրքիայի իշխանությունների արտոնությամբ հոկտեմբերի 1-ին «Ազգայնական շարժում» կուսակցության կողմից նամազ է կազմակերպվել Անիի հայոց Սուրբ Աստվածածին մայր տաճարում: Դա փորձ է ժխտելու հայկական պատկանելությունը Անիի Մայր տաճարին, որ աղոթազրկվել է հայոց ցեղասպանության հետեւանքով: Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածինը դատապարտում է այսօրինակ գործողությունները, որոնք սերմանում են անհանդուրժողություն եւ հայատյացություն: Բացարձակապես անընդունելի է նաեւ քրիստոնեական սրբավայրի տրամադրումը նամազի համար՝ այն դեպքում, երբ հետեւողականորեն արգելվում է քրիստոնեական ժառանգության իրավատերերին պատշաճումնք մատուցել իրենց իսկ տաճարներում: Այսպիսով՝ թուրքական իշխանությունները շարունակում են իրենց քայլերը՝ ուղղված հայկական հիշատակների ոչնչացմանը եւ հայոց պատմական սրբավայրերի ու մշակութային արժեքների յուրացմանը: Սույն քայլով Թուրքիան վերստին ի դերեւ է հանում Հայաստանի եւ միջազգային հանրության ջանքերը՝ ի նպաստ հայ-թուրքական երկխոսության հաստատման եւ հարաբերությունների կարգավորման», ասված է հոկտեմբերի 2-ին Մայր աթոռի տարածած հաղորդագրությունում:

Հ. Ա.

ԱՄՆ ԿՈՆԳՐԵՍ

Հայկական «252-րդը»

Ամերիկայի հայկական համագումարից (ԱՀՀ) տեղեկանում ենք, որ հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող 252-րդ բանաձեւն ընդունողները ԱՄՆ Կոնգրեսում շատանում են: Կոնգրեսականներ Մայքլ Դոուլին, Փիթեր Քինգը, Թիմոթի Բիշոփը, Թիմ Ռայանը, Ռոբերտ Բրեդին եւ այլք հայտնել են իրենց պատրաստակամությունը՝ հասնելու բանաձեւի վերջնական ընդունմանը: ԱՀՀ հոգաբարձուների խորհրդի անդամ Անի Թոքան Կոնգրեսում հանդիպումներ է ունեցել առանձին կոնգրեսականների, Ներկայացուցիչների պալատի նախագահ **Նենսի Փելոսիի** հետ: Հանդիպումներում «կարեւորվել են բանաձեւի ընդունումն ու Ցեղասպանության ժխտմանը դիմակայելու անհրաժեշտությունը»: Իր հերթին կոնգրեսական **Ադամ Շիֆը** նշել է, որ իրենք ջանք չեն խնայում «աջակցելու 252-րդ բանաձեւի ընդունումը. «Ամեն օր Կոնգրեսի նորանոր անդամներ միանում են հայոց ցեղասպանության ճանաչման համար մղվող պայքարին: Այս առումով խիստ կարեւոր է Ամերիկայի հայկական համագումարի աշխատանքը, որը կարողացել է ձեռք բերել նոր աջակիցներ», նշել է Շիֆը: Կոնգրեսական Ջեֆի Սփիրը ընդգծել է, որ աջակիցների լայն կոալիցիա ստեղծելը խիստ կարեւոր է բանաձեւը քվեարկության դնելու համար: Իսկ հայտնի հայամետ գործիչ, կոնգրեսական **Ֆրենկ Փալոնը** նշել է. «Ես պատրաստ եմ շարունակելու աշխատել մեր ընդհանուր նպատակի՝ բանաձեւի ընդունման համար, եւ երախտապարտ եմ համագումարին՝ այդ նպատակին հասնելու համար ցուցաբերած օգնության համար»:

Հիշեցնենք՝ այս տարվա մարտի 4-ին Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի հավանության արժանացած հայոց ցեղասպանությունը դատապարտող 252-րդ բանաձեւն այժմ, ըստ ընթացակարգի, պետք է քվեարկության դրվի Ներկայացուցիչների պալատի լիագումար նիստում, որի նախագահող Նենսի Փելոսին բազմիցս է բարձրաձայնել՝ «Հայոց ցեղասպանությունը պատմական իրողություն է եւ պետք է ճանաչել»:

Հ. Ա.

Արհեստական բեղմնավորման տեխնոլոգիայի հեղինակը դարձավ Նոբելյան մրցանակակիր

Հոկտեմբերի 4-11-ը հայտարարվելու են 2010-ի Նոբելյան 5 մրցանակակիրներից 4-ի՝ գրականության, բժշկության կամ կենսաբանության, ֆիզիկայի եւ քիմիայի բնագավառներում մրցանակակիրների անունները: Խաղաղության Նոբելյան մրցանակակրի անունը կհայտարարվի հոկտեմբերի 8-ին Օսլոյում: Երեկ Նոբելյան հանձնաժողովը հայտարարեց Նոբելյան շաբաթվա առաջին մրցանակակրի անունը: Առաջին մրցանակակիրը բժշկության ոլորտում բրիտանացի գիտնական Ռոբերտ Էդվարդսն է՝ արհեստական բեղմնավորման տեխնոլոգիայի հեղինակը: 1978 թվականին Ռոբերտ Էդվարդսի գյուտի շնորհիվ ծնվել է «արհեստականորեն բեղմնավորված» առաջին երեխան: Արհեստական բեղմնավորման միջոցով աշխարհում 4 միլիոն երեխաներ են ծնվել:

Ռոբերտ Էդվարդսը 85 տարեկան է: Ներկայումս գիտնականն աշխատում է Քեմբրիջի համալսարանում:

Ի. Պ.

Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի բյուջետային հատկացումների հիմնական ուղղությունները

«2011-ին Ադրբեջանի պետբյուջեից պաշտպանության ոլորտին կհատկացվի 1 մլրդ 365 մլն 61 հազար մանաթ (1 մլրդ 656 մլն 326 հազար դոլար)», այս մասին ադրբեջանական APA-ին հայտնել է Միլի մեջլիսի տնտեսական քաղաքականության հանձնաժողովի անդամ Նազիմ Մամեդովը: Պատգամավորը նշել է, որ խորհրդարանն ստացել է «2011-ի Ադրբեջանի պետբյուջեի մասին» օրինագիծը, ըստ որի պաշտպանական ծախսերն աճելու են 10 տոկոսով:

Միեւնույն ժամանակ ԼՂՀ կառավարությունը հավանություն է տվել ԼՂՀ պետական ծախսերի միջնաժամկետային ծրագրին՝ սահմանված 2010-13-ի համար: Ինչպես տեղեկանում ենք ԼՂՀ կառավարության մամուլի ծառայությունից, ծրագիրը նախատեսում է գումարներ հատկացնել հետեւյալ առաջնային ուղղություններով՝ «ԼՂՀ միջազգային ճանաչում, ազգային անվտանգության ապահովում, ակտիվ տնտեսական քաղաքականության միջոցով զարգացում, կառավարման արդյունավետ համակարգի ստեղծում, ԼՂՀ քաղաքացիների սոցիալական իրավունքների պաշտպանություն»:

Հ. Ա.

Դաշտային առաքելությունը կաղ չունի ՄԱԿ-ում Ադրբեջանի բանաձեւի հետ

Կգնահատի՞ Մինսկի խումբը իրավիճակը նաեւ Գետաշենում, Շահումյանի, Մարտակերտի եւ Մարտունու որոշ հատվածներում

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների դաշտային գնահատման առաքելությունը Լեռնային Ղարաբաղի հարակից շրջաններ որեւէ առնչություն չունի դեռեւս սեպտեմբերի սկզբին Ադրբեջանի նախաձեռնությամբ ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայում հայտնված բանաձեւի նախագծին: Այդ մասին երեկ Վրաստանի ԱԳ նախարար Գրիգոլ Վաշաձեի հետ համատեղ ասուլիսում հայտարարեց Հայաստանի ԱԳ նախարար **Էդվարդ Նալբանդյանը**:

Դեռեւս սեպտեմբերի 6-ին ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահներն իրենց հայտարարությամբ տեղեկացրին, որ հոկտեմբերի առաջին տասնօրյակում են ծրագրում իրականացնել դաշտային գնահատման առաքելությունը, ինչն էլ արդեն ընթացքի մեջ է երեկվանից:

Նալբանդյանի ներկայացմամբ, սա ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների առաքելությունն է, որին կմասնակցեն այլ կառույցների փորձագետներ, բայց միայն այդքանը: Առաքելության հետ, ըստ նախարարի, որեւէ այլ կառույց, բացի ԵԱՀԿ Մինսկի խմբից, առնչություն չունի: Միեւնույն ժամանակ, Հայաստանի արտաքին գերատեսչության ղեկավարը շեշտեց, որ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահներից երկուսը՝ Ռոբերտ Բրադկեն եւ Իգոր Պոպովը, չեն եղել նշված տարածքներում, ուստի նրանց համար այդ այցելությունն ունի նաեւ ճանաչողական նշանակություն:

Վաշաձեն չի ընկալում, թե ինչ է Ղավախը

Վերին Լարսը բաց է, բայց նաեւ փակ է՝ «տեխնիկական պատճառներով»

Վրաստանի արտգործնախարար **Գրիգոլ Վաշաձեն** Երեւանում ամենայն անբարյացակամությամբ արձագանքեց հարցերից մեկին, որում Վրաստանի Սամցխե-Ջավախեթի անվանված տարածաշրջանը լրագրողը կոչեց Ջավախք:

Հասկանալի է վրաց արտգործնախարարի դժկամությունն ու դժգոհությունը, երբ Վրաստանի համար տիաճ հարցերից մեկին են անդրադառնում՝ հղում անելով այդ տարածաշրջանում առկա խնդիրների առնչությամբ Ազգային փոքրամասնությունների պաշտպանության շրջանային կոնվենցիան այդպես էլ չվավերացրած վրացական պետության պարտավորություններին:

Իհարկե, վրաց նախարարը կարող է իրեն թույլ տալ բավականին դժգոհ արձագանքել «Ջավախք» անվանմանն ու անգամ հայտարարել, թե նման ասխարհագրական վայր գոյություն չունի:

Սակայն եթե Վրաստանը վավերացրած լիներ իր համար այդքան չարաբաստիկ շրջանակային կոնվենցիան ու փոքրամասնությունների իրավունքների պաշտպանության էլի մի քանի բավականին ուժ ունեցող փաստաթղթեր, ապա հաստատես ոչ միայն իրեն թույլ չէր տա, այլեւ իրավունք չէր ունենա գոյություն չունեցող ներկայացնելու մի տեղանուն, որը այդ տարածքում համադարձակ ապրող փոքրամասնության լեզվով է եւ փոքրամասնության կողմից է տրված:

Մասնավորապես, ԵԱՀԿ մակարդակով ընդունված Օսլոյի հանձնարարականները ազգային փոքրամասնությունների լեզվական իրավունքների վերաբերյալ նշում են, որ այն շրջաններում, որտեղ բնակվում են ազգային փոքրամասնություններին պատկանող մեծաթիվ ֆանակությամբ անձիք, եւ պահանջարկն էլ բավարար է, հանրային մարմինները բնակիչների համար պետք է ապահովեն տեղական անվանումները, փողոցների անունները եւ տեղագրական ուղեցույցները նաեւ փոքրամասնության լեզվով:

Դժվար թե բավականին գեղեցիկ եւ գրագետ անգլերենով ելույթ ունեցող Գրիգոլ Վաշաձեն անտեղյակ է, որ մի որեւէ պահից հաստատապես Վրաստանը սիրված կլինի կատարել բոլոր այն անհրաժեշտ պահանջները, որ ներկայացվում են ազգային փոքրամասնությունների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում:

Ամեն դեպքում, սեփական երկրում առկա փոքրամասնությունների հանդեպ հարգանքից ելնելով անգամ հարկ էր, որ Վրաստանի արտաքին գերատեսչության ղեկավարն ավելի կոռեկտ գտնվեր «Ջավախք» տեղանվանն արձագանքելու հարցում: Նույն տրամաբանությամբ վրաց նախարարը կարող էր հարցականի տակ դնել, թե ինչու ենք հայերս Վրաստանը կոչում Վրաստան, այլ ոչ, ասենք, Սաքարթվելո, ինչպես դա հնչում է վրացերենում, կամ Ջորջիա, ինչպես այդ երկրի որոշ ներկայացուցիչներ իրենց «բոցավառ» ելույթներում աշխարհին առաջարկում են անվանել իրենց հայրենիքը: Կամ ո՞ր օրենքով են իրենք Հայաստանը կոչում Սոմխեթիա:

Սակայն մինչ այդ՝ Վրաստանի ԱԳ նախարարը հոկտեմբերի 3-4-ին Երեւանում էր Հայաստանի ԱԳ նախարար Էդվարդ Նալբանդյանի հրավերով՝ նախարարին եւ հանրապետության նախագահ Սերժ Սարգսյանին հանդիպելու: Նալբանդյանի հետ հանդիպմանը հաջորդած ասուլիսում էլ Վաշաձեն հնարավորինս կարճ ու ընդհանրական պատասխանեց լրագրողների մի քանի հարցերին:

Հարցին, թե ինչպես եւ ինչ էր ի վերջո ասել Վրաստանի արտգործնախարարը ռուսաստանյան ռազմաբազայի՝ Հայաստանում տեղակայումը 49 տարով երկարաձգելու առնչությամբ, Վաշաձեն բարձրաձայնեց մի քանի արտահայտություն արեց, թե ով եւ ինչում է ինքնիշխան: Հետո էլ ավելացրեց, թե Հայաստանի անվտանգության առնչությամբ որեւէ մեկնաբանություն ինքը չի արել, ասել է, թե ադրբեջանական լրատվամիջոցները հերթական անգամ ապատեղեկատվություն էին տարածել:

«Հայաստանն ինքնիշխան է եւ իրավունք ունի որոշելու իր անվտանգության հարցերը: Վրաստանն էլ ինքնիշխան իրավունք ունի մեկնաբանելու, թե ռազմաբազան ինչ սպառնալիք է Վրաստանի համար: Բայց Հայաստանի անվտանգության առնչությամբ որեւէ մեկնաբանություն չի արվել», շեշտադրեց Վաշաձեն:

Երկար պատմություններից, նորոգումներից ու վերանորոգումներից հետո ի վերջո գործարկված Վերին Լարսի անցակետը Ռուսաստանի եւ Վրաստանի միջեւ վերջին երկու շաբաթվա ընթացքում քանիցս փակվել ու բացվել է: **«Ազգի»** տեղեկություններով, ավելի քան 50 մեքենա արդեն քանի օր սպասում է անցակետում, իսկ այն փակ է: Այս առնչությամբ **«Ազգի»** հարցին նախ նախարար Նալբանդյանը պատասխանեց, որ այդ հարցը նախարարների հանդիպմանը քննարկվել է, պարզաբանմամբ, որ անցակետը փակ է տեխնիկական պատճառներով եւ եթե արդեն իսկ բաց չէ, ապա կբացվի մի քանի ժամից:

Վաշաձեն էլ իր հերթին ավելացրեց, որ իրեն եւս երեկ հայկական կողմը տեղեկացրել է այդ խնդրի մասին, որից հետո Վաշաձեն կապվել է Թբիլիսիի հետ: Վրաց նախարարը խոստացավ, որ լուր ունենալու դեպքում անմիջապես կտեղեկացնի, չնայած անցակետն, ըստ Վաշաձեի, երեկվա դրությամբ էլ բաց էր:

Անցակետի՝ տեխնիկական պատճառներով փակ լինելու պատճառաբանությունը բավականին հետաքրքրական եզրակացության կարող է հանգեցնել, եթե հաշվի առնենք, որ այդ իսկ անցակետը մի երկար ժամանակ նորոգում, բարեկարգում, վերանորոգում էին:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հ. Գ. Ավելի ուշ ԱԳՆ-ից տեղեկացրին, որ Վերին Լարսի անցակետը բաց է եւ տեղաշարժը՝ վերականգնված:

ԵԽԽՎ

Ղավուշօղլուի «թեղած ասեղը»

Լեռնային Ղարաբաղի հարցով Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի ենթահանձնաժողովի գործունեության հարցը քննարկման առարկա կդառնա երեկ Ստրասբուրգում մեկնարկած ԵԽԽՎ աշնանային նստաշրջանի ընթացքում: Այդ մասին ԵԽԽՎ նախագահի ավանդական մեկնարկային ասուլիսում երեկ հայտարարեց Մովլութ Ղավուշօղլուն:

Ըստ այդմ, Ղավուշօղլուն մտադիր է ենթահանձնաժողովի գործունեության հարցը քննարկել ԵԽԽՎ-ում հայաստանյան եւ ադրբեջանական պատվիրակությունների հետ: Եվ այդ քննարկումների արդյունքները Ղավուշօղլուն արդեն ուրբաթ՝ հոկտեմբերի 8-ին ԵԽԽՎ բյուրոյին կներկայացնի իր ելույթում: ԵԽԽՎ նախագահը հայտարարել է նաեւ, թե վեհաժողովում հայաստանյան պատվիրակությունը «որոշ կասկածներ ունի, ուստի մենք որոշել ենք շարունակել հանդիպումները կողմերի պատվիրակությունների հետ»:

Ղավուշօղլուի ելույթի հիման վրա հավանական է, որ ԵԽԽՎ-ի բյուրոն որոշում ընդունի ենթահանձնաժողովի առնչությամբ: Հիշեցնենք, որ ենթահանձնաժողովի նախկին նախագահ լորդ Ռասսել Ջոնսթոնի մահից հետո ենթահանձնաժողովի աշխատանքը դադարեցվել է:

Ամեն դեպքում, ԵԽԽՎ-ում հայաստանյան պատվիրակությունն արդեն Ստրասբուրգում է, որտեղ գտնվում է նաեւ Եվրոպայի խորհրդում հայ ազգային կոնգրեսի ներկայացուցիչ Արման Գրիգորյանը, որն իր հետ Ստրասբուրգ է տարել ժամանակացույց, թե, ըստ ՀԱԿ-ի, ինչ պիտի անի Հայաստանը:

Իսկ մինչ այդ ԵԽԽՎ աշնանային նստաշրջանում թերեւս հիմնական քննարկումների հարց դառնա Եվրոպայում գնչուական ռոմա եւ սինթի խմբերի ներկայացուցիչների արտաքսման դեպքերի խնդիրը: Քննարկման թեմաներ կլինեն նաեւ ծայրահեղականության դեմ պայքարին, մարդու իրավունքներին եւ գործարարությանը վերաբերող հարցեր:

Ա. Հ.

Ուսանողները պահանջում են փաստահավաք առաքելություն անցկացնել Նախիջեւանում եւ Շահումյանում

Երեկ ԵԱՀԿ-ն, տուրք տալով ադրբեջանական հորդորներին, փաստահավաք խումբ է ուղարկել ԼՂՀ՝ ուսումնասիրելու «ադրբեջանական հետքերը»:

Նախիջեւանի ինքնավար հանրապետության տարածքում եւ Ադրբեջանի գրավյալ տարածքներում հայկական մշակութային կոթողների շուրջը ստեղծված իրավիճակի վերաբերյալ երեկ իրենց անհանգստությունն են արտահայտել Երեւանի պետական համալսարանի ուսանողները: Նրանք բողոքի ակցիա էին կազմակերպել ԵԱՀԿ երեւանյան գրասենյակի մոտ՝ պահանջելով փաստահավաք առաքելություն ուղարկել նաեւ Նախիջեւան եւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Ադրբեջանի կողից օկուպացված Շահումյանի շրջան՝ ուսումնասիրելու հայերի հետքերն ու պարզելու հայ մշակութային հուշարձանների եւ գերեզմանների վիճակը:

Աշխարհի ուշադրությունը Ադրբեջանի գրաված տարածքներում հայկական մշակութային հուշարձանների ճակատագրին ուղղելու համար ուսանողները նամակով դիմել են ԵԱՀԿ նախագահ, Ղազախստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարար Կանատ Սաուդաբաեւին եւ ԵԱՀԿ գլխավոր քարտուղար Մարկ Պերրենդե Բրիտամբոյին: «Արդյոք քաղաքակիրթ աշխարհին չի՞ հետաքրքրում հայկական մշակութային ժառանգությունը, որը ոչնչացվում է ադրբեջանցի վանդալների կողմից: Արդյոք ձեզ չի՞ հետաքրքրում Ջուղայի հայկական խաչքարերի եւ Շահումյանի շրջանի հարյուրավոր հայկական պատմամշակութային եւ կրոնական հուշակոթողների ճակատագիրը», ասված է նամակում:

Ադրբեջանի գրաված տարածքներում հայկական հուշաձանների ոչնչացումը սկսվել է 1998-ին, սակայն միջազգային կազմակերպությունների եւ եվրոպական երկրների դատապարտումից հետո ոչնչացումը ժամանակավորապես դադարեց: Հայկական հուշարձանների զանգվածային ոչնչացումը իրականացվեց 2003-ին եւ 2005-ի դեկտեմբերին: Ադրբեջանցու բարբարոս ձեռագրով բազմաթիվ խաչքարեր ջարդվեցին եւ գցվեցին Արաքս գետը: Հին Ջուղայի գերեզմանատանը նրանք բուլդոզերով հիմովին ավերեցին 3500 հայկական խաչքար:

Ադրբեջանական այս վանդալիզմին քաղաքակիրթ աշխարհն իր գնահատականը չի տվել: Միջազգային հանրության այս կուրությունը նոպատավոր է դառնում Ադրբեջանի համար՝ հայկական տարածքներում վանդալիզմը շարունակելու համար:

Հ. Հ.

Դաշտային առաքելությունը կաղ չունի ՄԱԿ-ում Ադրբեջանի բանաձեւի հետ

1-ին էջից

Առաքելության շրջանակներում համանախագահները կծանոթանան ու կգնահատեն տեղում ստեղծված մարդասիրական իրավիճակը: ԵԱՀԿ Ասանայում տարեվերջին կայանալիք գագաթաժողովին ընդառաջ Մինսկի խմբի միջնորդ համանախագահները սեպտեմբերի 6-ի իրենց հայտարարության մեջ տեղեկացնում էին նաեւ, որ առաքելության անցկացման հարցը «քննարկվել է կողմերի հետ վերջին ամիսների ընթացքում, ընդ որում, համաձայնեցվել են նաեւ առաքելության իրականացման սկզբունքները դեռեւս մինչեւ ամառ ընկած ժամանակահատվածում»:

Սա նշանակում է, որ առաքելության իրականացումը համաձայնեցվել է ոչ միայն Հայաստանի եւ Ադրբեջանի, այլեւ Լեռնային Ղարաբաղի հետ, ընդ որում, ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայում Ադրբեջանի կողմից հերթական հակահայկական բանաձեւի ներկայացումից բավականին առաջ: Ավելին, առաքելությունն, ըստ համանախագահների հայտարարության, իրականացվելու է «բարձրակարգ խորհրդատուների եւ փորձագետների խմբի ուղեկցությամբ, որ կներառի նաեւ Միացյալ ազգերի կազմակերպության փախստականների հարցերով գերագույն հանձնակատարի ներկայացուցիչներին:

Այս առաքելությունը կլինի առաջին միջազգային առաքելությունը նշված տարածքներում 2005-ի սկզբներին իրականացված ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելությունից հետո: Այս ընթացքում, ըստ նախարար Նալբանդյանի, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները հոկտեմբերի 6-ի երեկոյան կլինեն Երեւանում:

Այս առաքելության իրականացումից հետո, նախնական ծրագրով, համանախագահներն արդյունքները կներկայացնեն արդեն Վիեննայում՝ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի անդամ երկրների հանդիպմանը, որից հետո Մինսկի խմբի համանախագահներն իրենց տարեկան հաշվետվությունը կներկայացնեն ԵԱՀԿ մշտական խորհրդին՝ «կողմերի հետ ակտիվորեն նախապատրաստվելով Ասանայում կայանալիք ԵԱՀԿ գագաթաժողովին»:

Պաշտոնական Ստեփանակերտի հավաստմամբ, Ղարաբաղը տվել է իր համաձայնությունը, պայմանով, որ նույնպիսի առաքելություն իրականացվի նաեւ «Գեղաշենում, Շահումյանի, Մարտակերտի եւ Մարտունու այն հասվածներում, որոնք գտնվում են Ադրբեջանի վերահսկողության տակ»: «Ազատություն» ռադիոկայանի տեղեկացմամբ, այս մասին հայտնել է Լեռնային Ղարաբաղի նախագահի խոսնակ Դավիթ Բաբայանը: «Մենք պպատում ենք, ակնկալում ենք, որ լինելու է նաեւ նմանատիպ առաքելություն այնտեղ»:

Ստեփանակերտը նաեւ հույս ունի, որ «այս առաքելության արդյունքում միջնորդներն ու միջազգային հանրությունը կիամոզվեն, որ այդ տարածքները բնակչության կողմից ընկալվում են որպես Լեռնային Ղարաբաղի անբաժանելի մաս, եւ ըստ այդմ՝ փոփոխություններ կմտցնեն հակամարտության կարգավորման այս կամ այն դրույթում»: «Թող գան ու տեսնեն, որ այդ տարածքները մեր տարածքներն են, եւ այնտեղ կյանքը շարունակվում է՝ կառուցվում են տարբեր ենթակառուցվածքներ, շենքեր, արտադրական օբյեկտներ եւ այլն՝ ինչպես ամեն տեղ Արցախով մեկ: Այստեղ ես որեւէ վտանգ չեմ տեսնում», ասել է Ղարաբաղի նախագահի խոսնակը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԹ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 0010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221

Հաշվապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960

Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841

Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483

Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն
/ հեռ 529353

Համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով, ռադիոհեռուստատեսութեամբ կամ համացանցով, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում:
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

ԱԶԳ

Մեկնաբանություն

Ճակատի գիրը ճակատագիր չէ

Ազգային ժողովի նիստը երեկ կառավարության նիստերի դահլիճում մի հինգ ոռոթ չէր սկսվում, սկսվելուց մի քանի ոռոթ հետո էլ եւս մի քանի ոռոթով ընդհատվեց տեխնիկական պատճառներով: ԱԺ նախագահը դեռ նիստի սկզբում, երբ պատգամավորները չէին կարողանում գրանցվել, հույս տվեց, որ դիմանան, վերջին նիստն է այս հին դահլիճում, հաջորդ նիստն արդեն նոր, օվալաձեւ դահլիճում է լինելու: Տեսնենք:

Երեկ ԱԺ ԲՀԿ-ական փոխնախագահ **Արեւիկ Պետրոսյանը** պաշտոնապես ներկայացրեց իր հրաժարականը: Լրագրողների ուշադրությունը գրավել էր այն, որ իր խոսքում Ա. Պետրոսյանը հաշվետվության նման ներկայացրեց, թե երեք տարի Ազգային ժողովում բարեխիղճ ու ակտիվ աշխատել է (իսկ ԲՀԿ-ականներն ասում են՝ ակտիվ չէ, դրա համար ենք փոխում), երկու տասնյակ օրինագիծ է հեղինակել, ի նպաստ ԱԺ գործունեության՝ փոխադարձ հարգանքի մթնոլորտում, ինչի համար իր գործընկերներին շնորհակալություն հայտնեց: Նա նաեւ պատմեց, որ ժամանակին ընտրություններին մասնակցել եւ պատգամավոր է դարձել ոչ թե պաշտոն զբաղեցնելու համար. հակառակը, պատգամավոր դառնալու համար ինքը հրաժարվել է մի պաշտոնից, որի ժամկետը մինչեւ 2013 թվականն էր: Կուսակցության անուն ելույթում չտրվեց: Ինչո՞ւ, այս մասին, պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Ա. Պետրոսյանը նկատեց, որ Ազգային ժողովի ամբիոնը պետության եւ հանրության խնդիրները բարձրաձայնելու եւ քաղաքական այլ ուժերի հետ հարաբերակցությունների հետ կապված հարցեր ճշտելու համար է, այդ պատճառով էլ հարկ չի համարել ներկուսակցական խնդրից խոսել: Նա շարունակելու է մնալ «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության անդամ եւ շարունակելու օրենսդրական գործունեություն ծավալել: Ի վերջո ո՞րն էր նրա հրաժարականի պատճառը. նա հաստատեց, որ քննարկում եղել է կուսակցությունում, կուսակցության ղեկավարի հետ, նա հրաժարականի մասին դիմում է ներկայացրել, բայց մեկնաբանելու ցանկություն չուներ՝ կուսակցության որոշում է եղել, ընդունել է: Սահմանադրական դատարանի անդամ դառնալու՝ մամուլում տարածված

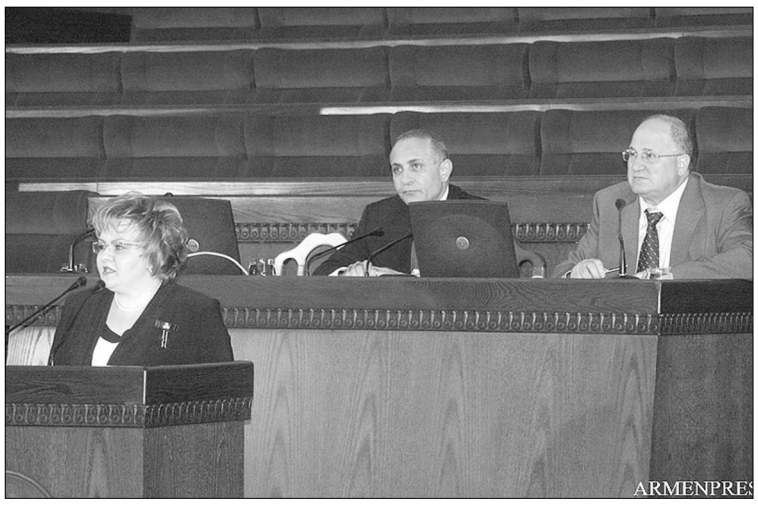

լուրին էլ այսպես արձագանքեց. «Կարծում եմ՝ ակնկալում եք անկեղծ պատասխան. այդ տեղեկատվությունն ինձ համար նորություն էր, պետք է ճշտեմ, որ դրական եմ ընդունում, որովհետեւ իրեն հարգող յուրաքանչյուր իրավաբանի համար սահմանադրական արդարադատություն իրականացնող բարձրագույն մարմնում պաշտոն զբաղեցնելը բարձր պատիվ է»: Նեղացած չէ՞ կուսակցությունից. «Նեղանալն արդյո՞ք քաղաքական կատեգորիա է, ոչ»:

Ա. Պետրոսյանի դիմումն ընդունված կհամարվի, եթե նա երեք օրվա ընթացքում հետ չվերցնի իր դիմումը, իսկ նոր թեկնածուն, այսինքն՝ ԲՀԿ փոխնախագահ Սամվել Բալասանյանը, կառաջադրվի միայն այդ երեք օրից հետո, այսինքն՝ հինգշաբթի:

Բայց այդ նոր թեկնածուին լրագրողները չէին պատրաստվում հանգիստ թողնել: Նրանք կալանքի էին արել նրան ու հիշեցնում էին, թե ո՞նց էր ժամանակին ասել, թե իր ճակատին ՕԵԿ է գրված: Վերջինս վերախմբագրեց ժամանակին ասածը, թե իր ճակատին ոչ թե «Օրինաց երկիր», այլ օրենքների երկիր է գրված եղել, հիմա էլ գրված է օրինաց երկիր՝ առաջ, Հայաստան՝ բարգավաճ Հայաստան: Ահա այսպիսի «ճակատագրական» մեկնաբանություն:

ՀՀԿ-ականների հետ մեր մասնավոր զրույցներից պարզ դարձավ, որ նրանք հինգշաբթի սատարելու են կոալիցիոն գործընկերոջը՝ ԲՀԿ-ին, Ս. Բալասանյանին ԱԺ փոխնախագահ դարձնելու գործում: ԲՀԿ-ին մերձ աղբյուրների հետ զրույցներից էլ կարելի էր եզրակացնել, թե ինչո՞ւ են նրանք կանգ առել, ասենք, ոչ թե Արամ Սաֆարյանի, Նարիրա Զոհրաբյանի կամ Վարդան Բոստանջյանի վրա, այլ հենց Ս. Բալասանյանի. նախ, որ նա ԲՀԿ Գյումրիի կառույցի ղեկավարն է եւ իր կարերով, ռեսուրսներով կարող է ավելի հզորացնել այդ կառույցը՝ ընտրությունների ժամանակ լուրջ խնդիրներ ստեղծելով ՀՀԿ-ի համար, ասել է թե՝ մյուս թեկնածուների հետեւում չկար այդպիսի մեծ կառույց: Մյուս կողմից, սակայն, նրա թեկնածությունը վտանգ էլ ունի իր մեջ, քանի որ հենց Ս. Բալասանյանի՝ ԱԺ փոխխոսնակի պաշտոնում հաջողել-չհաջողելուց կախված կլինի, թե նա Գյումրիում առավել կամրապնդի՞ իր եւ ԲՀԿ-ի վարկը, թե՞ հակառակը. եթե «պոռմախներ» տա՝ հակառակ գործընթաց կարող է լինել, եւ ԲՀԿ-ն Բալասանյանի վարկի հետ ԲՀԿ կառույցի վարկն էլ վտանգի տակ կդնի, սանալիք ձայներն էլ՝ խորհրդարանական ընտրություններին: Այսինքն՝ ամեն ինչ կախված է լինելու ԱԺ փոխնախագահի պաշտոնում Ս. Բալասանյանի դրսեւորվելուց: Կարդանք-կտեսնենք:

Երեկ քվեարկությամբ օրակարգ մտավ «Հանրակրթության մասին» եւ հարակից մի շարք օրենքներում երկրորդ ընթերցմամբ փոփոխությունների փաթեթը, որի օրակարգ մտնելու հարցին քվեարկելուց ձեռնպահ մնաց ՀՅԴ-ն՝ իր մտահոգությունները դեռեւս փարատված չհամարելով: Այսօր հավանաբար կքննարկվի ԼՂՀ-ն ճանաչելու վերաբերյալ «Ժառանգության» օրենսդրական նախաձեռնությունը, որը խմբակցությունն արտահերթ էր ճանաչել:

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Չինված ուժերում սպանությունները հասարակության ցասումը կարող են զագաթնակետին հասցնել

1-ին էջից

Երեւում է այլ բան՝ բանակում շարունակվում են այնպիսի դեպքերը, որոնք հասարակության ցասումը կարող են գագաթնակետին հասցնել, եւ սա ամենուին էլ երկրորդական բան չէ. նայած միայն սոցիալական ցանցերը, այնտեղ փոխանակվող տեղեկատվությունը բանակի ոչ կանոնադրական բարքերի վերաբերյալ, բողոքի ալիքը, որ բարձրաձայնում են շարային մարդիկ: Սա չի կարող անհետեւանք անցնել՝ կուսակված լիցքերը տեղափոխվելու եւ պայթելու հակություն ունեն: Մանավանդ որ այդ դեպքերը եւ զարգացումները կարծես կանգ առնելու նշան ցույց չեն տալիս, եւ հակառակը՝ շարունակականություն ապահովելու միտում ունեն:

Ահավասիկ՝ կիրակի օրը N զորամասի նկուղում հայտնաբերվել է ժամկետային զինծառայող, Արտաշատից զորակոչված, 18-ամյա Սամվել Խաչատրյանի դիակը՝ կախված վիճակում: Հարուցվել է քրեական գործ՝ քրեական օրենսդրության՝ ծանր հետեւանքներով կանոնադրային հարաբերությունները խախտելու մասով: Այս դեպքը փաստորեն հաջորդել է նոր նշանակումներին: Ի՞նչ է սա, ինչո՞վ բացատրել այս ամենը՝ կարծես թե պաշտպանության նախարարը խոսում էր խստացումների եւ բանակում հարաբերությունների վերահսկելիության մասին՝ առանձին դեպքերով բանակի մասին ընդհանրացում անելն անթույլատրելի համարելով: Բայց... այսքան անվերահսկելիություն՝ դեպքերի միջեւ գոնե կարճ ժամանակի կտրվածքո՞վ: Որոշ տեսակետներով՝ այս դեպքերն ավելի շուտ նկատվում են վերջերս, քանի որ դրանց հրապարակայնություն է տրվում ամեն անգամ, ավելի պարզ ասած՝ դրանք միշտ էլ կային, բայց հրապարակայնության այսքան մեծ աստիճան չունեին: Դուրս է գալիս, որ դեպքերի մասին խոսողներս ենք մեղավո՞ր: Իրականում՝ բանակում ռեալ, եւ ոչ թե թղթի վրա փոփոխություններ են պետք, մեր հասարակության բարեփոխումը գուցե հենց կարելի է սկսել բանակից՝ բացառելով կաբառը, «խառոշի» տղերքով հարց լուծելու կերպը, եւ որդեգրելով անկիրթ սպային չներելու եւ բանակից հեռացնելու գործելակերպը. եթե մարդը դողա իր սպացած աշխատավարձի վրա եւ ձեռքը չգցի զինվորի ծնողի վաստակին, ստիպված կլինի իրական կարգուկանոն հաստատել իր ստորադասների մեջ եւ նախ՝ իր ներսում: Գուցե իսկապես՝ լրագրողները դեր ունեցան մի քանի դեպքերի հրապարակայնացման մեջ եւ հատկապես Տավուշի Մեհրաբ գյուղին մերձ զորամասի սպա Արտակ Նազարյանի սպանությունը գուցե կատալիզատորի դեր խաղաց այս ամենում: Գուցե ընդհանրապես կապ չունի՝ ո՞վ է նախարար, ով՝ փոխնախարար. դեգրադացված հասարակության փոխհարաբերությունները բանակ են փոխադրվել եւ զարգանում են այնտեղ, գուցե մեր հասարակությունում, այդ թվում՝ նրա զինված ուժերի հատվածում, բարեկրթության եւ անկրթության բալանսը, որ գոնե մինչեւ այժմ պահպանվում էր այնուամենայնիվ՝ հասարակությունում զգալի մաս կազմող բարեկիրթների գերմարդկային ճիգերով, մի պահ խախտվել է: Արդյո՞ք Հայաստանի զինված ուժերի գլխավոր հրամանատարը ամենօրյա հոգսուգործի մեջ ժամանակ գտել է լրջորեն վերլուծելու բանակում տիրող բարքերի ընդհանուր հանրագումարը եւ մտածել ձեռնարկվելիք քայլերի մասին, եթե այո՝ դա պետք է տեսանելի լինի, եթե ոչ՝ առավել եւս արագ վերլուծությունների եւ միջոցառումների կարիքը կա:

Ավելացնենք, որ ձեռնարկվող քայլերի մեջ չենք դիտարկում մի քանի սլաֆավարի պատժելը, խմբային սպանությունները մեկ-երկու խեղճուկրակ զինվորի վրա բարդելը (սա կարծես գործելակերպ է դառնում), իրավական ծածկադմփոցը, ինչը հաճախ արվում է (համենայն դեպս՝ Արտակ Նազարյանի ծնողներն այդպես են պնդում) քննության ժամանակ:

ԵՐԵՎԱՆ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 4-Ի ԱՌԱՎՈՏԻ ԴՐՈՒՅԹՈՎ

Միտել Կալմի-Ռեյը հայ-թուրքական թեմայով անգամ «բանակցություն» բառը չի օգտագործել

Հայ-թուրքական հարաբերությունների նորմալացման գործընթացը նախաձեռնության սկզբից մինչեւ սառեցում գտնվում էր միջազգային հանրության ուշադրության կենտրոնում: Եվ որքեսզի այդ ուշադրությունն առանձնակի խնդիրներ չառաջացնի, ասենք, Թուրքիայի համար, որն էլ հիմնական մեղավորն է գործընթացի սառեցման, տարածվում են տեղեկություններ, թե իբր, օրինակ, գործընթացը դեռ «լուռ», «թախուն», «անաղմուկ» ու նման բառերով բնորոշվող ջրասույզ դիվանագիտության փուլում է:

Այդ մասին ճանիցս եւ առանց հիմքերի հայտարարել է թուրքական կողմը: Մասնավորապես, Թուրքիայի արտգործնախարար Ահմեդ Դավութօղլուն հերթական անգամ հայտարարել է, թե հայ-թուրքական գործընթացը չի ավարտվել: Ըստ Դավութօղլուի խոսքերի, որ հնչել են Գամբիայի արտգործնախարարի հետ առանձնազրույցից հետո, հայ-թուրքական գործընթացը շարունակվում է, ավելին, դեռ շվեյցարական «հեռախոսազանգային» դիվանագիտության ձեւով:

Սրան էլ գումարվում են այն տեղեկությունները, թե իբր Շվեյցարիան էլ, իր հերթին, հաստատել է այդ բանակցությունների լուռ ու էլ չգիտեմ ինչ ձեւով շարունակության առկայությունը, այն դեպքում, երբ հայկական կողմը քանիցս հայտարարել է, որ գործընթացը սառեցված է մինչեւ Թուրքիայի կողմից կառուցողական քայլերի նախաձեռնումը:

Ադրբեջանական լրատվամիջոցները, թուրքականներին հղում անելով, նաեւ տարածել են, թե Շվեյցարիայի արտգործնախարար Միտել Կալմի-Ռեյը հայտարարել է Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ ընդհատված բանակցությունների վերսկսման մասին: Ընդ որում, իբր շվեյցարական կողմն ակտիվ աշխատանք է տանում այդ ուղղությամբ: Շվեյցարիայի արտգործնախարարին էլ ադրբեջանական ու թուրքական լրատվամիջոցները հիշատակում են՝ «պացուցելու» Թուրքիայի նախագահ Աբդուլլահ Գյուլի խոսքերը, թե «լուռ դիվանագիտության փուլում է հայ-թուրքական գործընթացը»:

«Ազգի» հարցին ի պատասխան Շվեյցարիայի արտաքին գործերի նախարարությունից հերքել են Շվեյցարիայի արտգործնախարարին վերագրվող նման խոսքերի հավաստիությունը, ընդգծելով, որ Շվեյցարիան աջակցում է Հայաստանի եւ Թուրքիայի հարաբերությունների նորմալացման գործընթացին եւ «մեծապես հույս ունի, որ այդ գործընթացը կշարունակվի»:

«Շվեյցարիայի արտգործնախարարը հույս էր հայտնել, որ ամեն ջանք պետք է գործադրվի խրախուսելու երկխոսությունն ու համագործակցությունը երկու երկրների միջեւ», նշված է «Ազգին» ուղարկված Շվեյցարիայի ԱԳՆ խոսնակ Անդրիան Շոլբերգերի պատասխանում, ընդգծմամբ, որ Միտել Կալմի-Ռեյն անգամ չի օգտագործել «բանակցություններ» բառը:

Ա. ՀԱԲՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԱԱԽ քարտուղար Արթուր Բաղդասարյանի գլխավորած պատվիրակությունը կմեկնի Սոչի

Ռուսաստանի Անվտանգության խորհրդի նախաձեռնությամբ Սոչիում կայանալիք անվտանգության հարցերը համակարգող պաշտոնյաների միջազգային հանդիպմանը մասնակցելու նպատակով հոկտեմբերի 4-ին Սոչի կմեկնի Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար Արթուր Բաղդասարյանի գլխավորած պատվիրակությունը:

Շուրջ վեց տասնյակ երկրների պատվիրակությունները երկու օր կքննարկեն անվտանգության համաշխարհային մարտահրավերներին միասին դիմակայելու հնարավորությունները, մասնավորապես՝ քննարկման առարկա կդառնան տեղեկատվական անվտանգությանն սպառնացող մարտահրավերները, բնական եւ տեխնածին աղետների, ահաբեկչության, թմրամիջոցների առքուրիի շրջանառության, անօրինական միգրացիայի, զենքի եւ ռադիոակտիվ նյութերի անօրինական շրջանառության դեմ պայքարի հարցերը:

Այցի ընթացքում Արթուր Բաղդասարյանը երկկողմ հանդիպումներ կունենա Ռուսաստանի, Հնդկաստանի, Չինաստանի, Միացյալ Արաբական Էմիրությունների, Բուլղարիայի, Ավստրիայի պատվիրակությունների ղեկավարների հետ:

Պատվիրակությունը կվերադառնա Երեւան հոկտեմբերի 6-ին:

Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղարի մամուլի քարտուղարություն

Պահանջատիրության ժամանակը

ԵՀՄՖ-ի նախագահությունը շնորհակալության խոսք է ուղղել EuroNews-ի տնօրենությանը՝ բարձր գնահատելով Անիի հայկական եկեղեցու պատերի ներքո թուրք ազգայնամոլների կազմակերպած նամազի մասին EuroNews-ի ճշմարտացի տեղեկատվության համար: Գրիգորյանն ընդգծել է. «EuroNews-ը ոչ միայն նշեց, որ սահմանի աղաղաղակումը վերացնելու փոխարեն թուրքերը նոր սադրանքներ են կազմակերպում, այլեւ շատ թափանցիկ ակնարկ հղեց Թուրքիային՝ ցուցադրելով քարտեզի վրա Հայաստանի գույներով ներկված Արարատի շրջակա տարածքը՝ ներառելով ողջ Սուրմալուի գավառը»: Ըստ ԵՀՄՖ-ի, որքան Թուրքիան կզարգացնի իր ազգայնամոլական քաղաքականությունն, այնքան ԵՄ-ի ռեակցիան կլինի ուժգին: Այս տարրական ճշմարտությունը հասկանալու համար ԵՀՄՖ-ի նախագահը Թուրքիայի իշխանություններին խորհուրդ է տալիս ուսումնասիրել վերջին տասնամյակում ԵՄ-ին անդամակցած երկրներում ազգայնամոլական կուսակցությունների նկատմամբ ԵՄ-ի վարած քաղաքականությունը: «ԵՄ-ին անդամակցած երկրները մինչեւ հիմնովին չեն վերացրել ծայրահեղական, ազգայնամոլական հենքի վրա գործող կուսակցությունները, չեն անդամակցել ԵՄ-ին: Ի պատասխան թուրք ազգայնամոլների հայտարարում ենք, որ Եվրոպայի հայկական լոբբիինգն ավելի է մեծացնելու բոլշեւիկների կողմից առանց որեւէ հիմքի ու բացատրության Արեւելյան Հայաստանի հարավային գավառները Թուրքիային տալու փաստի դեմ պայքարը՝ պահանջելով հետ վերադարձնել հայկական երեքհազարամյա հողերն իսկական տիրոջը: Հասունացել է այն պահը, որ Թուրքիայի առջեւ պետք է դրվեն իրավաբանորեն հիմնավորված տարածքային պահանջներն ամբողջ խստությամբ՝ համոզված, որ լիովին սատարվելու է եվրոպական հանրության կողմից, եւ այս խնդրին խիստ օգնելու է թուրքական իշխանությունների մերժողական քաղաքականությունը», նշված է ԵՀՄՖ-ի տարածած հայտարարության մեջ:

Հ. Ա.

Ականավոր գրականագետը

ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Արամ Գրիգորյանի ծննդյան 80-ամյակի առթիվ

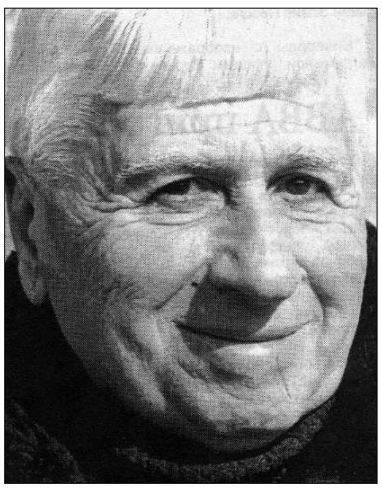

Լրացավ անվանի գրականագետ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի իսկական անդամ Արամ Պարույրի Գրիգորյանի ծննդյան 80-ամյակը:

Ա. Գրիգորյանը ծնվել է 1930 թ. սեպտեմբերի 28-ին Թիֆլիսում: 1953 թ. ավարտել է Երևանի պետական համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետը: Գիտաուսումնական գործունեությունը սկսել է 1953 թ.՝ որպես ՀԿԿ «Կոմունիստ» ռուսերեն պատմաքաղաքական գրականության և արվեստի բաժնի աշխատակից: 1958 թ. առ այսօր Արամ Գրիգորյանն աշխատում է ՀՀ ԳԱԱ Մ. Աբեղյանի անվան գրականության ինստիտուտում, նախ՝ որպես կրտսեր, ապա՝ ավագ գիտաշխատող, ներկայումս տեղակալ: Այժմ գրականության տեսության բաժնի վարիչն է:

Իրեն բնորոշ գիտահետազոտական գործունեությամբ այս անցնող տասնամյակների ընթացքում նա գրականության ինստիտուտում աշխատելուն զուգընթաց եղել է նաև Հայաստանի գրողների միության քարտուղար, ՀԳՄ «Литературная Армения» ամսագրի խմբագիր, իսկ 2003 թ. սկզբից նրա գործունեությունը սերտորեն կապվում է նաև Ռուսահայկական (Սլավոնական) համալսարանի հետ, որտեղ ռուսաց լեզվի ու գրականության և մշակույթի իր հարուստ գիտելիքներն է փոխանցում այդ բնագավառների ապագա մասնագետներին ու մանկավարժներին:

Ա. Գրիգորյանի գրչին են պատկանում «Եղիշե Չարենց» (Մոսկվա, 1959), «Եղիշե Չարենցի պոեզիան» (Երևան, 1961), «Գեղարվեստական ոճի հիմնահարցերը» (Երևան, 1966), «Գեղարվեստական ոճի և պատկերի կառուցվածքը» (Երևան, 1974թ.), «Գրականությունը և տեսությունը» (Երևան, 1976), «Քննադատությունը և գրական ընթացքը» (Երևան, 1979), «Գրական երկի կառուցվածքի վերլուծությունը» (Երևան, 1984), «Ոճային որոնումները և գրական զարգացումը» (Երևան, 1987), «Գրական ստեղծագործության ամբողջականությունը» (Երևան, 2004) մենագրությունները: Նրա ավելի քան հարյուր հոդվածներ լույս են տեսել գիտական և գրական տարբեր պարբերականներում, այդ թվում նաև մոսկովյան այնպիսի հեղինակավոր հրատարակություններում, ինչպիսիք են «Вопросы литературы», «Дружба народов», «Литературная газета», «Советская культура»: Առանձին մի խումբ են կազմում մոսկովյան ակադեմիական տարբեր հաստատություններում տպագրվածները, այդ թվում՝ «Խորհրդային բազմազգ գրականության պատմության» յոթհատորյակում, «Միասնություն», «ԽՍՀՄ գրողների համագումարները» և «Հայ գրականության պատմություն» հատորյակներում:

ՀՀ ԳԱԱ Մ. Աբեղյանի անվ. գրականության ինստիտուտի նրա գլխավորած բաժինը արդեն երկար տարիներ զբաղվում է նաև գրականագիտական տարբեր հասկացությունների և հիմնահարցերի հայ գրականությունում ունեցած անդրադարձի ճնությամբ: Արդեն լույս են տեսել հինգ նման հատորներ, և շուտով կիրատարակվի վեցերորդը՝ «Հայ գրականությունը համաշխարհային գրականության համատեքստում» խորագրով հատորը: Նման մոտեցման և ճնության մեթոդի ու կոլեկտիվ աշխատանքների կազմակերպման շնորհիվ Ա. Գրիգորյանը պատրաստում է գրականությունն առավել լայն հայացքով և ընդգրկմամբ դիտարկող երիտասարդ մասնագետներ:

Ա. Գրիգորյանի ուսումնասիրությունները միշտ էլ մեծ արձագանք են գտել միջազգային գիտական շրջանակներում, վկայակոչվել տարբեր երկրների հեղինակավոր գիտնականների կողմից: Բնորոշ մի օրինակ է ժամանակին ակադեմիկոս Դմիտրի Լիխաչովից ստացած հեռեպատգամը, որը նշանավոր գիտնականը ժամանակին ուղարկել է նրա գրքերից մեկը ստանալուց և ընթերցելուց հետո՝ ի գնահատություն ասելով. «Շնորհակալ եմ Ձեզ ինձ շատ հարկավոր, կարևոր և հետաքրքիր գրքի համար»:

Ա. Գրիգորյանը ՀՀ ԳԱԱ Մ. Աբեղյանի անվ. գրականության և արվեստի ինստիտուտների և ԵՊՀ բանասիրական ֆակուլտետի գիտական խորհուրդների, Հայաստանի գրողների, Թատերական գործիչների և Կինեմատոգրաֆիստների միությունների անդամ է:

Նա Հայաստանի պետական մրցանակի դափնեկիր է, պարգևատրվել է «Պատվո նշան» շքանշանով, ՀՀ ԳԱԱ նախագահության պատվոգրով:

Ա. Գրիգորյանը զբաղվել է Պուշկինի, Գոգոլի, Դոստոևսկու, Տոլստոյի, Չեխովի ստեղծագործությունների և ժամանակակից ռուսական բանաստեղծության ճնությամբ ու վերլուծությամբ: Այսօր ևս շարունակում է իր արդյունաբեր գիտահետազոտական և մանկավարժական գործունեությունը՝ հայ գրականությունը դիտարկելով ռուս և համաշխարհային գրականությունների համատեքստում և զբաղվելով գրականության տեսության ու գրական ժանրերին վերաբերող ամենատարբեր հարցերով, ինչպես և հայ-ռուս գրական կապերի պատմության ու այսօրվա հիմնախնդիրներով՝ գիտամշակութային բնագավառում իր կարևոր նպաստը բերելով հայ-ռուսական համագործակցությանը: Ասվածի խոսուն վկայությունն է գիտական վաստակի, հայ-ռուսական գործակցությանը և Հայաստանում ռուսական մշակույթի տարածման գործում ունեցած ավանդի համար Ա. Գրիգորյանին Ռուսաստանի Դաշնության Պուշկինի անվան մեդալով պարգևատրելը, որը վերջերս նրան անձամբ հանձնեց Երևանում պետական պաշտոնական այցով գտնվող ՌԴ նախագահ Դմիտրի Մեդվեդևը:

Այսօր ևս նա շարունակում է աշխատել երիտասարդական ավյունով, գիտագրական դասական ավանդները զուգակցելով թարմ և ինքնատիպ գաղափարների ու ըմբռնումների հետ՝ գիտական ավանդականության և նորարարության ու շարունակական որոնումների կենդանի օրինակ ծառայելով իր կրտսեր գործընկերներին:

Ռ. Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ
ՀՀ ԳԱԱ նախագահ, ակադեմիկոս

Վ. Բ. ԲԱԲԽՈՒԴԱՐՅԱՆ
ՀՀ ԳԱԱ հայագիտության և հումանիտար գիտությունների բաժանմունքի ակադեմիկոս քարտուղար

Մեքենայից ծխախոտի մնացորդ դուրս գցելու վրացական տուգանքի հայկական հավանական կիրառությունը

Դժվար թե Հայաստանում գտնվի գեթ մեկ վարորդ, որը գոնե դժգոհ չի լինի մեր պետավտոտեսչությունից: Ճանապարհային ոստիկանությունը դառնալն էլ առանձնակի այս ծառայության ներկայացուցիչներին չհեռացրեց «գահենիկի» այն հիմնական դրսևորումներից, որոնց առնչությամբ անգամ հայ վարորդները գրեթե միակարծիք են, ինչը լինելու բան չէ այլ հարցերում:

Սովորական են ինչպես թաքնված ոստիկանական մեքենաները, այնպես էլ առանց լուսային կամ ձայնային ազդանշանների այս կամ այն մեքենան կանգնեցնելու դեպքերը: Իսկ որ ոստիկաններին հնարավորություն է տրվել տեղում տուգանելու, դա էլ ժամանակակից «հրաշքներից» մեկն է, որին ամենայն պատրաստակամությամբ հետևում են հայրենական ճանապարհների ոստիկանները:

Այդ առումով հարևան Վրաստանն իսկապես վարորդական երջանկության կղզյակ է, երբ ճանապարհային պարեկային ծառայությունը հոգի հանող չէ, չի կանգնեցնում «առեստուր» անելու կամ չի թաքնվում այս ու այն ոլորանում, որ թակարդը գցի անցնող մեքենաները: Այդպիսի թակարդների միշտ կարելի է հանդիպել, ասենք, Սարալանջի նոր ճանապարհահատվածում կամ Դավիթաշենի կամրջից ֆիչ այն կողմ ու էլի շատ ու շատ վայրերում, որոնք ոստիկանների համար մի տեսակ սիրելի ու հարազատ կարող են թվալ:

Հարևան Վրաստանում ճանապարհային պարեկային ծառայությունը իրապես ինչ-որ հետաքրքրական մակարդակի է հասել իր ծառայողական պարտականությունները կատարելիս, քանի որ այդ երկրում բնավ էլ վախենալու չէ ոստիկանից տեղեկանալը, թե ինչ-որ տեղ ինչպես պետք է գնալ: Մինչդեռ Երևանում... ինչպես ասում են՝ Ասված հեռու պահի:

Վարորդների համար իսկապես հիշարժան էր օրը, երբ Հայաստանի վարչապետը վերցրեց ու որոշեց, որ այսուհետև անվտանգության գոտիները պետք է կապել ու նոր միայն քշել: Ու թեև սա այդպես էլ չվերաբերեց կլորիկ համարանիշներով ու մուգ ապակիներով թանկանոց մեքենաների վարորդներին ու առջևի նստարանին տեղավորվող ուղեւորներին, ստացվեց, որ ճանապարհային ոստիկանության աշխատակիցների համար ավելացան վարորդներին կանգնեցնելու ու հոգի հանելու առիթները:

Ինչևէ, Վրաստանում մի նոր նորամուծություն էլ են արել, որի հայաստանյան կիրառումը տեսնելու մեծագույն ցանկություն կա, բայց կա նաև վախ, որ հիմա դրա համար պետք կլինի ոստիկանների հետ պատմության մեջ ընկնել: Բանն այն է, որ զուտ էկոլոգիական հարցերից ելնելով՝ Վրաստանի կառավարությունը մեքենաներից աղբ, այդ թվում՝ ծխախոտի մնացորդներ դուրս նետելու համար տուգանք է նախատեսել՝ 200 լարի, մոտ 110 ԱՄՆ դոլար: Այս հարցի վերահսկողությունը Վրաստանում իրականացնելու են շրջակա միջավայրի պաշտպանության ոստիկանության աշխատակիցները:

Հայաստանում այդպիսի ծառայություն չունենք, ուստի եթե հանկարծ Հայաստանում էլ էկոլոգիան կարևորեն, ուրեմն մեքենաների առումով այդ հարցը կարող են բաժին հանել ճանապարհային ոստիկանությանը, ու շատ տխուր վիճակում կհայտնվեն վարորդները, քանի որ նման բարձր տուգանքներն «առեստրի» իրենց պայմաններն են թելադրում:

Ա. ՀԱԲՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԱՌԱՋԱՐԿ

Հանրային խորհրդի նախագահ պ-ն Վազգեն Մանուկյանին

Մեծարգո պարոն Մանուկյան

Խնդրում եմ ՀՀ Հանրային խորհրդի առաջիկա նիստերից մեկում քննարկման դնել Սպիտակ քաղաքում աշխատեղերի խնդիրը, որը դարձել է տեղի բնակչության ամենացավոտ հարցերից մեկը: 1988 թվականի Սպիտակի աղետալի երկրաշարժից հետո՝ առաջնահերթության կարգով, վերականգնվեցին արդյունաբերական ձեռնարկությունները: Մինչև 1992 թվականը կառուցվեցին հզոր և սեյսմակայուն արտադրական մասնաշենքեր ավերված կարի և կոշիկի ֆաբրիկաների, ոսկերչական և վերելակաշինական գործարանների համար, բազմաթիվ այլ արտադրական օբյեկտներ: Միայն ափսոսալ կարելի է, որ երկրաշարժից հետո կառուցված արտադրական կառույցների մեծ մասը թալանվեց, ավերվեց և, բառիս բուն իմաստով, հողին հավասարեցվեց: Հերթը հասել է Սպիտակի վերելակաշինական գործարանի 9-բալանոց մասնաշենքերին (14.000 քմ ընդհանուր մակերեսով): Գործարանը, որը այդպես էլ չգործարկվեց և հիմնահատակ թալանվեց, դատարանի որոշմամբ սնանկ ճանաչվելուց հետո վաճառվել է: Նոր սեփականատերը մտադիր է ապամոնտաժել շինությունները՝ մեծաղական կոնստրուկցիաները այլ նպատակներով օգտագործելու համար: Դա հակասում է Սպիտակի քաղաքային խորհրդի հայտնի որոշմանը, որով Սպիտակ քաղաքի տարածքում արգելվում է քանդել արդյունաբերական նշանակության օբյեկտները: Վերելակաշինական գործարանի արտադրական մասնաշենքերի ապամոնտաժմանը վճռականորեն դեմ են բոլոր սպիտակցիները: Գործարան, որը, ժամանակ չկորցնելու հրամայականով կառուցվեց Սպիտակի քաղաքային սադիոնի տարածքում: Սպիտակցիները պահանջում են գործարկել գործարանը և վերացնել մասսայական գործազրկությունը քաղաքում:

Առաջարկում եմ վերելակաշինական գործարանի հարցը քննարկել Հանրային խորհրդում՝ Սպիտակ քաղաքի ներկայացուցիչների և նոր սեփականատիրոջ մասնակցությամբ: Եթե ի հայտ չգան կոնկրետ ծրագրեր և այլ առաջարկներ գործարանի գործարկման վերաբերյալ, ապա տրամաբանական կլինի քննարկման դնել Սպիտակի կադր, տեխնիկական գիտությունների դոկտոր Վահան Համազասպյանի առաջարկը՝ վերելակաշինական գործարանի բազայի վրա կազմակերպել հելիոտեխնիկական սարքերի գործարան 3-4 հազար աշխատատեղով: Հելիոտեխնիկական սարքերը, որոնք նախագծել, պատրաստել և փորձարկել են հայ մասնագետները, մեծ պահանջարկ կարող են ունենալ ողջ աշխարհում, եթե հաշվի առնենք այն հսկայածավալ շուկայի առաջացման հեռանկարը (40 տրիլիոն դոլար 2020 թվականին), որը բխում է երկրի գլոբալ տաքացման և սպասվող բնապահպանական աղետից խուսափելու տրամաբանությունից: Եթե Հայաստանի կառավարությունը ընդունի Սպիտակ քաղաքում հելիոտեխնիկական գործարան կազմակերպելու տարբերակը, ապա ես պատրաստ եմ, իմ մոսկովյան գործընկերների հետ, գործարանի ինժեներինգի և հելիոտեխնիկայի բնագավառում միջազգային համագործակցություն ծավալելու նպատակով տրամադրելու Երևանում կառուցված մեր «Սպիտակ. գիտական և սպորտաառողջարարական կենտրոնը»: Հասցեն՝ Երևան, Հալաբյան փ., 22:

Իմ գործընկերներ Ի. Սիլաեվը, Ա. Աղանբեկյանը, Ն. Բեխը ու մյուսները պատրաստ են մասնակցել այդ քննարկումներին՝ կոմպրոմիսային տարբերակ գտնելու ակնկալիքով, որը, սակայն, կբացառի Սպիտակում կառուցված վերելակաշինական գործարանի ապամոնտաժումը և վերացումը: Լիկվիդացնել նման արտադրական կառույցներ գործազրկության էպիկենտրոնում հայտնված Սպիտակ քաղաքում՝ նշանակում է կատարել անբարոյական մի քայլ և հանցանք աղետից տուժած ու աղետալի վիճակում ծվարած սեփական ժողովրդի և ողջ աշխարհից մեզ օգնության ձեռք մեկնած փրկարարների և շինարարների նկատմամբ: Սպիտակում կարելի է միայն կառուցել և արարել: Դա ախիմոա է:

Հարգանքներով՝

«Սպիտակ» կենտրոնի բաժնետերերի անունից՝

ՆՈՐԱՅՐ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ
Տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր
Հեռ.՝ 007-495-517-37-68

«ԱՎՈ ՖՀՄ»-դատավոր» երկյակը փորձում է «խեղդել» բնակչին

«ԱՎՈ ՖՀՄ» կառուցապատող ընկերության դեմ դատական հայց ներկայացրած Նալբանդյան 5, տուն 6 հասցեի սեփականատեր **Մարինե Ղազարյանը** երեկ դարձյալ խմբագրություն էր եկել: Հիշեցնենք, որ իրացման գոտի համարվող այդ տարածքի բնակիչը արդարացի դժգոհություններ ուներ Նալբանդյան 7 շենքում իր ստացած բնակարանում աղաղակող շինարարական նորմերի խախտումների առնչությամբ: Մասնավորապես՝ բնակարանը զուրկ է հողակցումից, լոգարանում և զուգարանում բացակայում են օդանցքները, զուգարանի դուռն ընդհանրապես բացակայում է, լուսամուտագոգերի փոխարեն սալիկներ են դրված, ջրատար խողովակների սանտեխնիկական դռնակները բացակայում են և այլն: Հունիսի վերջին տեղի ունեցած դատական նիստի ժամանակ, Կենտրոն և Նորք-Մարաշ առաջին ատյանի դատարանում դատավոր **Գագիկ Խանդանյանը** որոշեց դատը հետաձգել երկու ամսով՝ մինչև սեպտեմբերի 1-ը:

Ինչպես հայտնեց Մարինե Ղազարյանը, սեպտեմբերին վերսկսված դատական նիստերը ընթանում են նույն տրամաբանությամբ՝ դատավոր Գագիկ Խանդանյանի ակնհայտ կողմնակալի գործելաոճով: Դրանից օգտվելով՝ ընկերությունը փորձում է շանտաժի միջոցով լուծել իր հարցերը և ինքն է հակընդդեմ հայց ներկայացրել Մարինե Ղազարյանի դեմ այն բանի համար, որ վերջինս չի գնացել պայմանագիրը կնքելու և ստանալու իր բնակարանը: Ըստ «ԱՎՈ ՖՀՄ»-ի ներկայացրած տեղեկանքի, Մարինե Ղազարյանն այդ նպատակով պետք է ընկերությանը վճարի ավելի քան 11 մլն դրամ: Մինչդեռ ընկերության և բնակչի միջև կնքված պայմանագրի 3.5 կետով հստակ նշված է, որ ընկերությանը պետք է բնակարանը հանձնի «ՀՀ-ում գործող քաղաքաշինական և ճարտարապետական նորմերի և կանոնների պահպանմամբ, ավարտուն վիճակում»: Այսինքն՝ մարդը դժգոհում է, որ իրեն, մեղմ ասած, գլխառադ արած վիճակում բնակարան են ցանկանում սաղացնել, իսկ նրանից գումար են փորձում պոկել, որ նա չի ցանկանում նման վիճակում գտնվող բնակարանն ընդունել: Դե, իսկ դատավորն էլ, որի որդիներից մեկն, ըստ Մարինե Ղազարյանի, աշխատում է «ԱՎՈ ՖՀՄ»-ում, իսկ մյուսը Երևանի քաղաքապետարանի դատական գործերով բաժնի պետն է, կարելի է ենթադրել, թե ինչ «արդար» որոշում կընդունի:

«Ասվածավախ» պարոն Ավետիս Կարագուլյանին կասեինք, որ փորձագետների, դատավորների, մնացած բոլոր իշխանավորների վրա, ասպես ասած, «տանիքով» ճնշում գործադրելու փոխարեն, որպեսզի նրանք էլ սիրված ու պարտադրված օրենքները չոտնահարեն ու մեր «հախից» գան, նորմալ շենք կառուցի, բնակարանները նորմալ վիճակում հանձնի մեզ, մենք էլ առողջության և նյարդերի հաշվին չվազենք դատարաններով, նրան էլ օրհնենք ու ասենք՝ հալալ է մարդուն, որ մեզ տնավորեց և ինքն էլ արժանիորեն հարստացավ», այս խոսքը ցանկացավ թերթի միջոցով ընկերության ղեկավարին ուղղել Մարինե Ղազարյանը: Մնում է միայն ավելացնել, որ հենց նման զոռբայության հանդիպելով է, որ մարդիկ, մեր հայրենակիցները հիասթափվում են և բախտ ու երջանկություն որոնում օտար երկրներում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Հենց վերանա վախի մթնոլորտը, կպարզվի, որ Անատոլիայում հազարավոր հայեր կան»

Հայտարարել է Կ. Պոլսո պատրիարքի տեղապահ Արամ արք. Աքեշյանը՝ հանդիպելով Վանում ակումներին վերադարձած իր զարմիկների հետ

Սեպտեմբերի 23-ին «Թուրքական օջախների» պաշտոնական կայքէջում ծպտյալ հայերի մասին նոր հրապարակմամբ վերսին ասպարեզ իջավ Թուրքական պատմական ընկերության նախկին նախագահ, պրոֆ. Յուսուֆ Հալաչօղլուն: Հրապարակման համար առիթ է հանդիսացել Կ. Պոլսո հայոց պատրիարքի տեղապահ Արամ արք. Աքեշյանի հարազաս քրոջ թոռների մասին «Յուրիեթի» սեպտեմբերի 21-ի համարում լույս տեսած տեղեկությունը, ինչպես նաեւ ֆրիսոնյա ակումներին վերադարձող կրոնափոխ հայերի վերաբերյալ Արամ սրբազանի հայտարարությունը, որը զետեղված է այդ տեղեկության մեջ:

Փաստորեն Հալաչօղլուն հրապարակմամբ արձագանքել է «Յուրիեթի» տեղեկությանը: Նյութի մասին ամբողջական պատկերացում տալու համար նախ ներկայացնենք թուրքական թերթի հրապարակած տեղեկությունը.

«Աղթամարի Սուրբ Խաչում մատուցվող պատարագին հանդիսապետելու համար Վան ժամանած Աքեշյանին այցելեցին Մեսուրե Քափլանը եւ իր կրտսեր եղբայր Ջիհան Բեսիխիզը: Վերջիններս կնքվելու համար սպասում են Դիարբեքիրի Սուրբ Կիրակոս եկեղեցու վերականգնման աշխատանքների ավարտին: Տարիներ շարունակ հարեւանների կամ աշխատանքային ընկերների մեծամասնությունը նրանց ճանաչում էր որպես «մահմեդական քրդի», որոնց «հայկական» ծագումը շաս քչերին էր հայտնի: Մինչդեռ նրանք ողողակված շարունակում էին գոյատեւել իբրեւ հայ: Անձնագրում «մահմեդական» էր գրված, իսկ ursով մնում էին «քրիստոնյա» եւ ամուսնանում միմիայն իրար մեջ:

Վերջին մեկ տարում է, որ ծպտյալ հայերը սկսեցին վերադառնալ մայրենի լեզվին եւ մայր ինքնությանը: Հայ ընտանիքների զավակները, որոնք հաստատ 50-ականներից հետո սաստկացող «շրջապատի ճնշման» ազդեցությամբ դավանափոխ էին եղել, արդեն անձնագրի համապատասխան վանդակում նշում են, որ «քրիստոնյա» են:

Աքեշյանի զարմիկները

Ակումներին վերադարձողներից են նաեւ Թուրքիայի հայերի պատրիարքի տեղապահ Արամ Աքեշյանի ավագ քրոջ թոռները՝ Մեսուրե Քափլանը (32 տարեկան) եւ Ջիհան Բեսիխիզը: Նախորդ օրը Մեսուրեն իր նման ծպտյալ հայ ամուսնու՝ Քուդբեթդին Քափլանի, 5 տարեկան որդու՝ Մարտիկի եւ կրտսեր եղբոր՝ Ջիհանի հետ այցելեց Աղթամարի Սուրբ Խաչ եկեղեցու պատարագին հանդիսապետելու համար Վան ժամանած Աքեշյանին: Դեռեւս 4 ամիս առաջ նրանք, փոխելով անձնագիրը, օրինականացրել էին իրենց հայ քրիստոնյայի ինքնությունը: Կնքվելու համար սպասում են, որ ավարտվի Դիարբեքիրի Սուրբ Կիրակոս եկեղեցու վերականգնումը: Մեսուրեն իր եռու՝ Աքեշյանի առաջարկով ստացավ Սիրուն անունը, իսկ Ջիհանն արդեն վերջին ամիսներին Պարես անունն էր կրում:

Ընտանիքում հայ էինք

Մեսուրե Քափլանն ասում է. «Մահմեդական հարեւանների, աշխատանքային ընկերների մեջ մեզ մահմեդականի պես էինք պահում: Նույնիսկ կարող եմ ասել, որ մահմեդական հարեւաններից ավելի մահմեդական էինք: Սակայն ընտանիքում, ինչպես նաեւ մեր նմանների շրջապատում մշտապես աշխատել ենք պահպանել հայկական ինքնությունը: Թեեւ հոգեւոր պարտականությունները չէինք կատարում, ավելի շուտ չէինք կարողանում կատարել, սակայն բոլորս էլ գիտեինք, որ հայ ենք: Մայրս միշտ ասում էր. «Քեզ ոչ մի դեպքում մահմեդականի չեմ տալու, լավ իմացիր»:

Ճնշման տակ դավանափոխ ենք եղել

Ջիհան Բեսիխիզն ավելացնում է. «Մենք բախտավոր ենք, որ այսպիսի հեռի ունենք: Մեզ ոգեւորում են պատրիարքի տեղապահի նրա կարգավիճակն ու պատմածները: Մեր շրջապատում հայերը շաս-շաս են, սակայն չունենալով իմ եռու նման ազգական, չեն համարձակվում բացահայտել ինքնությունը: Վախի, հալածանքների ազդեցությամբ դավանափոխ եղած մեր մեծերը տարիներ շարունակ ճշմարտությունը թաքցրել են նույնիսկ իրենց զավակներից: Ոմանք այդ ճշմարտությունը բացահայտել են միայն հոգին ավանդելուց առաջ»:

Աքեշյան. «Վախի մթնոլորտի վերացմանը զուգընթաց կլատանա ակումներին վերադարձողների թիվը»

Աքեշյանն ամփոփում է. «Անատոլիայում բազմաթիվ հայեր կան, որոնք չեն համարձակվում ասել, որ հայ են: Կամ հուշ են լինում հարեւաններից, կամ էլ վախենում են, որ աշխատանքից կվտարեն: Եթե մեր երկրում զարգանա ժողովրդավարությունն ու ամրապնդվեն մարդու իրավունքները, ապա հազարներով կվերադառնան նախկին դավանանքին: Թուրքիայի չորս ծայրերից՝ Թունջելիից, Տրապիզոնից, Կաստամոնուից, բազմաթիվ երիտասարդներ իրենց ընտանիքի ծագումը ճշտելու համար դիմում են մեզ: Հենց վերանա վախի մթնոլորտը, հանկարծ կտեսնեն, որ Անատոլիայում հազարավոր հայեր կան»:

Ծպտյալ հայերի հարցը ինքնին նուրբ է, լուրջ ուսումնասիրություն է պահանջում: Հակառակ դրան, ուսումնասիրելու հնարավորությունները չափազանց սահմանափակ են նույնիսկ Թուրքիայում, էլ չենք խոսում Հայաստանի մասին: Սա անհրաժեշտ է դարձնում հարցի նկատմամբ զգուշավոր մոտեցումները: Թեեւ Յուսուֆ Հալաչօղլուն ծպտյալ հայերի հարցը հատուկ չի ուսումնասիրել, պարզապես հետաքրքրվել է, որ ծառայեցնի Հայոց ցեղասպանության թուրքական ժխտողականության պահանջներին, սակայն նա պետական կառույցներին մոտ կանգնած անձնավորություն է: Ուստի ծպտյալ հայերի մասին տիրապետում է որոշակի տվյալներ, իսկ այս հանգամանքը, անկախ միտումներից, ուշագրավ է դարձնում նրա արձագանքը, սակայն դա՝ հաջորդիվ:

Հ. ՉԱՔԲԵՅԱՆ

Mattel-ը ԱՄՆ-ում եւ Կանադայում հետ է կանչում 10 միլիոն խաղալիք

Հանրահայտ Բարբի տիկնիկն արտադրող Mattel ընկերության մասնաճյուղ Fisher-Price ընկերությունը հայտարարել է, որ ԱՄՆ-ում եւ Կանադայում հետ է կանչում 10 միլիոն խաղալիք: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ այդ խաղալիքները կարող են լուրջ վնանգ ներկայացնել մանուկների առողջության համար:

«Ֆայնենշըլ թայմս» թերթի տվյալներով, անվտանգության նորմերին չհամապատասխանող խաղալիքների թիվը մոտենում է 11 մլն-ի: Հետկանչման ենթակա են 7 միլիոն եռանիվ հեծանիվներ, որոնց միացման կոճակը վտանգավոր է փոքրիկների համար. դրա վրա ընկնելու դեպքում նրանք կարող են վիրավորվել:

Բացի դրանից, ընկերությունը հետ կկանչի մեկ միլիոն մանկական բարձր աթոռակ, ինչպես նաեւ 3 մլն մանկական հավաքածու, որոնք վտանգավոր են երեխաների համար:

Թերթը նշում է, որ դա լուրջ հարված կհասցնի ընկերության վարկին: Խաղալիքների հետկանչը կարող է անդրադառնալ Mattel-ի ֆինանսական ցուցանիշների վրա, քանի որ դա տեղի կունենա Ծննդյան տոներին նախորդող ժամանակահատվածում:

Սա Mattel-ի խաղալիքների ամենախոշոր հետկանչն է 2007-ի ամռանից ի վեր: Այն ժամանակ ընկերությունը ստիպված եղավ շուկայից հանել սեփական արտադրանքի մոտ 20 մլն նմուշ. պատճառը թունավոր ներկն էր: 2009-ի հունիսին Mattel-ը համաձայնեց 2,3 մլն դոլար տուգանք վճարել ամերիկյան օրենքի խախտման դիմաց, որն արգելում է խաղալիքների արտադրությունում օգտագործել կապար պարունակող ներկ:

Նորածինների եւ փոքրիկների համար խաղալիքներ թողարկող Fisher-Price ընկերությունը հիմնվել է 1930-ին, իսկ 1993-ից Mattel-ի մասնաճյուղն է:

ԱՇԽԱՐԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Ամերիկացիներին խորհուրդ է տրվում զգույշ լինել Եվրոպայում

ԱՄՆ պետդեպարտամենտը հնարավոր ահաբեկչությունների կապակցությամբ նախազգուշացնում է արել Եվրոպայում գտնվող ամերիկացիներին: Փաստաթղթում ասվում է, որ տեղեկություններ կան «Ալ Ղաիդայի» եւ դրա հետ կապված կազմակերպությունների կողմից Եվրոպայի տարածքում ահաբեկչությունների նախապատրաստման վերաբերյալ: Ֆրանսպրեսը նշում է, որ Եվրոպա մեկնող ամերիկացիներին խորհուրդ է տրվում չափազանց զգույշ լինել եւ հնարավորինս խուսափել մարդկանց մեծ կուտակումներից:

Հատկապես վտանգավոր են համարվում Ֆրանսիայի, Իտալիայի, Գերմանիայի մարդաշատ վայրերը: Fox News-ը մանրամասնում է, որ ահաբեկիչները կարող են գրավել Հռոմի Կոլիզեումը, Փարիզի Էյֆելյան աշտարակը, Ասվածամոր տաճարը, Բեռլինի Կենտրոնական կայարանը եւ այլ կարեւոր զբոսաշրջային կենտրոններ:

Ավելի վաղ՝ սեպտեմբերի 29-ին տեղեկություններ էին հայտնվել, որ ԱՄՆ-ի, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի եւ Մեծ Բրիտանիայի հատուկ ծառայություններին հաջողվել է համատեղ ջանքերով եվրոպական քաղաքներում կանխել մի շարք խոշոր ահաբեկչություններ: Դրանք պետք է իրականացվեին Լոնդոնում, Փարիզում եւ Ֆրանկֆուրտում: Գրոհայինների անկախ խմբերը պետք է գործեին «կոմանդոսների» սկզբունքով: 2008-ին այդ ձեւով ահաբեկչական հարձակում կատարվեց Բոմբեյի վրա: Այն ժամանակ զոհվեցին 200 եւ վիրավորվեցին 30 անձինք:

Եվրոպայում ահաբեկչությունները հնարավոր եղավ կանխել նախնական փուլում: Հակաահաբեկչական գործողության կարեւոր շարքերից մեկը դարձան ամերիկյան անօդաչու օդանավերի հարվածները Պակիստանի ամայի շրջաններին, որտեղ գտնվում են «Ալ Ղաիդայի» վարժաճամբարները: Այդ հարվածների հետեւանքով միայն 2010-ի սեպտեմբերին հաջողվեց ոչնչացնել մոտ 100 գրոհայինների:

Այդուհանդերձ եվրոպական երկրների անվտանգության ծառայությունները պահպանում են զգոնության բարձր աստիճան: Հատուկ ծառայությունների տվյալներով, Պակիստանում, Եմենում եւ Արեւելյան Աֆրիկայի երկրներում առաջվա պես պատրաստվում են հարյուրավոր մահապարտներ, որոնցից շատերը Եվրոմիության եւ ԱՄՆ-ի քաղաքացիներ են:

Պակիստանում հարձակվել են ՆԱՏՕ-ի ավտշարասյան վրա

Պակիստանում «Թալիբան» շարժման գրոհայինները երեկ վաղ առավոտյան հարձակվել են ՆԱՏՕ-ի ավտշարասյան վրա, որը վառելիք էր տեղափոխում Աֆղանստանում տեղաբաշխված միջազգային ուժերի համար: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալության տվյալներով, տասնյակ ավտոցիստեռներից բաղկացած շարասյան վրա թալիբները հարձակվել են մայրաքաղաք Իսլամաբադից ՆԱՏՕ-ի վաս պատշտպանվող տերմինալում եւ պետք է Աֆղանստան հասներ խայբերի լեռնանցքով: Պակիստանը ժամանակավորապես արգելել էր անցնել այդ հատվածով, բողոքելով ՆԱՏՕ-ի ուղղաթիռների վերջին հարվածների դեմ, որոնց հետեւանքով սպանվել էին պակիստանցի 3 զինծառայողներ:

Պակիստանում սա ՆԱՏՕ-ի ավտշարասյան վրա կատարված արշավ է: Հիշենք, որ դա լուրջ հարված կհասցնի ընկերության վարկին: Խաղալիքների հետկանչը կարող է անդրադառնալ Mattel-ի ֆինանսական ցուցանիշների վրա, քանի որ դա տեղի կունենա Ծննդյան տոներին նախորդող ժամանակահատվածում:

ոչ հեռու: Զինված պահակախմբի դիմադրությունը հաղթահարելով՝ գրոհայինները գնդակոծել են բենզատար ավտոմեքենաները եւ հրկիզել դրանք:

Պակիստանցի ոստիկաններին վկայակոչելով, BBC-ն հաղորդում է, որ հարձակման հետեւանքով սպանվել է 6 մարդ, ոչնչացվել 25 ցիստեռն:

Սպասվում է, որ հարձակումը Պակիստանից դեպի Աֆղանստան տարանցիկ երթուղու վերաբացումը կարող է հետաձգել անորոշ ժամկետով:

Նշվում է, որ հարձակման ենթարկված ավտշարասյունը գտնվել է դեն 3-րդ հարձակումն է վերջին մի քանի օրերին: Ուրբաթ օրը՝ հոկտեմբերի 1-ին համանման գրոհների էին ենթարկվել միանգամից երկու վառելիքատար ավտոշարասյուներ: Ինչպես հոկտեմբերի 4-ի, այնպես էլ հոկտեմբերի 1-ի հարձակումների համար պատասխանատվությունը ստանձնել է «Թալիբան» շարժումը: Դեպքերը մեկնաբանելով թալիբները հայտարարել են, որ իրենք ստեղծել են հատուկ ստորաբաժանում, որը ՆԱՏՕ-ի ավտշարասյուները կոչնչացնի այնքան ժամանակ, քանի դեռ դեպի Աֆղանստան բեռների առաքումները չեն դադարեցվել:

720-ամյա Սուրբ Մարիամ աստվածածին եկեղեցին՝ աշխարհի հնագույն որմնանկարների օջախ

Ախթալայի հրաբալի բնության մեջ ծվարած Սուրբ Մարիամ Աստվածածին եկեղեցին իր դիրքով եւ ներկայությամբ հոգեւոր անդորր եւ հանգստություն է պարգեւում շրջակայքին: Եկեղեցու եւ բնության ներդաշնակությունն ազդեցիկ է եւ խորհրդավոր: Սակայն միայն բնության հեռ առնչությամբ չի պայմանվորված եկեղեցու խորհրդավորությունն ու բացառիկությունը: 720-ամյա եկեղեցին աշխարհին ներկայանում է որպես հազվագյուտ ճարտարապետական շինություն եւ առանձնանում որմնանկարների բացառիկությամբ:

«Աշխարհում չկա, որեւէ եկեղեցի, որ 720-ամյա կենսագրություն ունենա եւ վանքի պատերին պահպանի 900քմ տարածքով որմնանկար: Եվրոպական հանրագիտարաններում Ախթալայի սուրբ Աստվածածին եկեղեցին ներկայացվում է որպես աշխարհի հնագույն որմնանկարների օջախ», **«Ազգ»-ի** զրույցում պատմում է **Տեր Վիգեն քահանա Ղազարյանը**: Եկեղեցու կառուցումն ու հեռագա ճակատագիրը նույնպես հեռաքրքրական է եւ կարծես մի կառույցով ներկայացնում է հայ ժողովրդի անցյալը՝ որ դարեր շարունակ գտնվելով տարբեր ազգությունների լծի տակ կարողացել է պահպանել իր ինքնությունն ու ձեռք բերել անկախություն:

Եկեղեցին կառուցվել է 1188 թ-ին Բագրատունյաց արքայատոհմի Կյուրիկյան ճյուղի ծոռնուհի Մարիամ իշխանուհու բարերարությամբ: Անիի թագավորության անկումից հետո սելջուկ թուրքերը գրավեցին տարածքը եւ միայն վրաց արքունիքում ծառայող հայազգի Իվանե եւ Զաքարե զորավարների եւ վրաց ժողովրդի օգնությամբ Հայաստանի հյուսիսային հատվածն ազատագրվեց: Որպես շնորհակալություն եւ պատվի ընծայում վրաց ժողովրդին, Իվանե զորավարը եկեղեցու ճարտարապետական ոճը փոփոխեց՝ խորանը իջեցրեց, պատերը նկարազարդեց եւ եկեղեցու պատերից դուրս կամարաձեւ սյուներ ավելացրեց՝ քաղկեդոնական ոճ հաղորդելով եկեղեցուն:

«Սակայն Իվանե զորավարը եկեղեցին չի նվիրում վրացիներին, դա շատ կարեւոր փաստ է: Երեւանի «Հրազդան» մարզադաշտի հարեւանությամբ հուշարար է տեղադրվելու՝ խորհրդանշելով, Երեւանի ու Սան Պաուլոյի քույր քաղաքներ լինելը, բայց դրա արդյունքում Երեւանը Բրազիլիայի սեփականությունը չի դառնում», ընդգծում է տեր Վիգենը:

Թեպետ մինչեւ 18-րդ դարը եկեղեցում իրականացվել է քաղկեդոնական պաշտամունք, սակայն այն երբեւէ չի դադարել լինել առաքելական: «Մարիամ աստվածածին եկեղեցին, թեեւ դարերի հոլովույթում քաղկեդոնացվել է, սակայն երբեւէ չի դադարել լինել առաքելական: Սա կարելի է դիտարկել որպես խոնարհում: Եկեղեցին պատմական ու քաղաքական պահերի ազդեցությամբ կարող էր բուդդայականացվել կամ մահմեդականացվել, սակայն դրանից իր առաքելությունը չի ավարտվում եւ չի դադարում համարվել առաքելական», շեշտեց քահանան:

Շուրջ երկու դար եկեղեցում ամենօրյա պաշտամունքները դադարեցված էին, սակայն եկեղեցում ուխտագնացներ հաճախ են այցելել ու պատարագ մատուցել:

Այժմ կրկին վերականգնված է եկեղեցու առաքելական կարգադրությամբ հուշարար է տեղադրվելու՝ խորհրդանշելով, Երեւանի ու Սան Պաուլոյի քույր քաղաքներ լինելը, բայց դրա արդյունքում Երեւանը Բրազիլիայի սեփականությունը չի դառնում», ընդգծում է տեր Վիգենը:

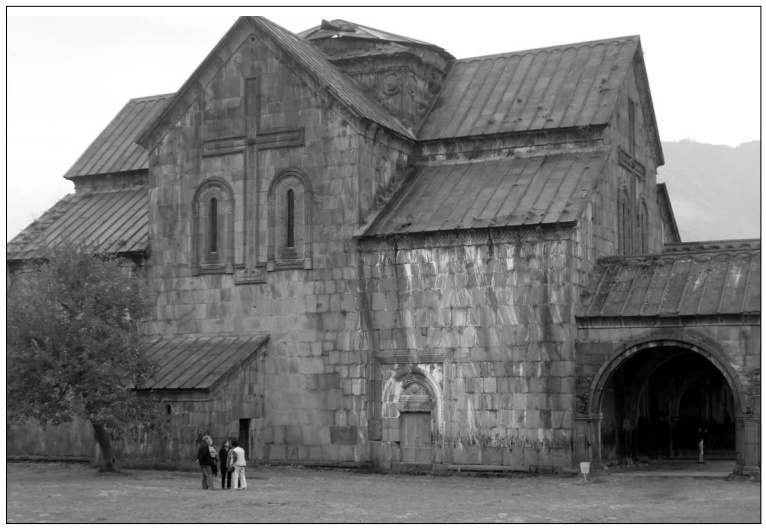

Թեպետ մինչեւ 18-րդ դարը եկեղեցում իրականացվել է քաղկեդոնական պաշտամունք, սակայն այն երբեւէ չի դադարել լինել առաքելական: «Մարիամ աստվածածին եկեղեցին, թեեւ դարերի հոլովույթում քաղկեդոնացվել է, սակայն երբեւէ չի դադարել լինել առաքելական: Սա կարելի է դիտարկել որպես խոնարհում: Եկեղեցին պատմական ու քաղաքական պահերի ազդեցությամբ կարող էր բուդդայականացվել կամ մահմեդականացվել, սակայն դրանից իր առաքելությունը չի ավարտվում եւ չի վիճակը: Բազմաթիվ խնդիրներ՝ լուծված, ջարդված պատուհաններն ու դռները՝ փոխված: Գերխնդիրը որմնանկարները ռեստավրացիայի ենթարկելն է: Իտալական տարբերակով հնարավոր է որմնանկարները պահպանել, գույները ու երանգները վերականգնել եւ եռաշերտ լաքապատել՝ հնարավորություն ընձեռելով որմնանկարների պահպանում եւս մի քանի դար: Սակայն նման ռեստավրացիայի արժեքը հսկայական է եւ կարող է իրականացվել միայն պետական հոգածությամբ արդյունքում: Մինչ այդ պետական հոգածության արդյունքում կվերականգնվի եկեղեցու գմբեթը, ինչը թույլ կտա խաչի տեղադրում եւ եկեղեցու օծում:

ՀԱՄԼԵՏ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Ախթալա- Երեւան

ՎԵՆԵՏԻԿԵԱՆ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ 25-ԱՄԵԱԿԸ ՆՇՈՒԵՑ ՆԱԵՒ ԵՐԵՒԱՆՈՒՄ

Հոկտեմբերի 1-ին «Նարեկացի» արուեստի միութիւնում տեղի ունեցաւ երեկոյ՝ նուիրուած Վենետիկի Կա Ֆոսկարի համալսարանի հայոց լեզուի եւ հայ մշակոյթի ամառային խստացեալ դասընթացների հիմնադրման 25-ամեակին: Ինչպէս յայտնի է, արդէն քառորդ դար շարունակ իր տեսակի մէջ եզակի այդ դասընթացները կայանում են օգոստոս ամսին երեք շաբաթ շարունակ, որին ցայժմ մասնակցել են հարիւրաւոր անձինք ամենատարբեր երկրներից: Դասընթացի հիմնադիրն է երախտաշատ մտաւորական, հայագէտ, վերոյիշեալ համալսարանի պրոֆեսոր հայր Լեւոն Զէֆիեանը:

Անցեալ օգոստոսին Վենետիկում դասընթացի շրջանակներում արդէն կայացել էր 25-ամեակի ոգեկոչման ձեռնարկ (այս մասին տես «Ազգ», 26 օգոստոս, 2010): Օգտուելով հայր Լեւոն Զէֆիեանի՝ Երեւանում գտնուելու առիթից, վենետիկեան դասընթացի հայասանցի մասնակիցները կազմակերպեցին համանման մի ձեռնարկ: Միջոցառումը բացեց եւ վարեց նրա կազմակերպիչը՝ բանասէր-գեղարուեստագէտ, բանասիրական գիտութիւնների թեկնածու Արծուի Բախչինեանը: Իր ներածական խօսքում նա ամենաընդհանուր գծերով ներկայացրեց վենետիկեան հայագիտական դասընթացների պատմութիւնը եւ նրա կատարած դերը հայադարձութեան գործում, ինչպէս նաեւ Սփիւռքի տարբեր վայրերից եկող դասընթացի հիմնական ուսուցչական կազմը: Վենետիկեան դասընթացի եւ մասնաւորապէս հայր Լեւոն Զէֆիեան անձի եւ գիտնականի վերաբերեալ ելոյթներ ունեցան արուեստաբանութեան դոկտոր, պրոֆեսոր Հրաւարդ Յակոբեանը, բանասիրութեան դոկտոր Գէորգ Տէր-Վարդանեանը, փիլիսոփայ, դոկտոր Ալբերտ Ստեփանեանը, լրագրող, «Վենետիկեան միջանուագ» գրքի հեղինակ Ռուզան Զաքարեանը, ճարտարապետ Անուշ Տէր-Մինասեանը, երաժշտագէտ Նաստալեա Յարութիւնեանը, նկարչուհի Իրինա Յարութիւնեանը:

Ելոյթներին յաջորդեց գեղարուեստական մասը, որը կազմուած էր հիմնականում վենետիկեան թեմատիկայի շեշտադրութեամբ: Կոմպոզիտոր Արմինէ Յարութիւնեանը կատարեց սեփական «Խոստովանութիւն» դաշնամուրային երկը, իսկ Սերգեյ Մարգարեանը՝ իր գրած «Իմպրովիզացիա վենետիկեան թեմայով» ստեղծագործութիւնը: Երգչուհի Մայա Աֆրիկեանը կատարեց իտալացի կոմպոզիտոր Բրոջիի «Վենետիկեան տեսիլ» երգը, Անի Յովակիմեանն ընթերցեց Կոստան Զարեանի՝ «Վենետիկ» վերնագրով երկու բանաստեղծութիւնը: Հանդիսատեսը յատկապէս մեծ խանդավառութեամբ ընդունեց Սվետլանա Նալասարդեանի կատարումները՝ Մարչելլո-Բախի «Ադաջո ռե-մինորը» եւ հատուածներ Արամ Խաչատրեանի «Գայիանէ» բալէտից:

Գեղարուեստական մասից յետոյ խօսք առաւ «Նարեկացի» արուեստի միութեան հիմնադիր Նարեկ Յարթունեանը՝ նշելով, որ այդ օրը իւրայատուկ է իրենց միութեան համար, հիւրընկալած լինելով հայր Լեւոն Զէֆիեանին եւ մտաւորականների ու արուեստագէտների այդ ներկայանալի բազմութեանը: Նա հայր Լեւոնին յանձնեց «Նարեկացի» արուեստի միութեան աւանդական յուշանուէրները: Վերջում ելոյթ ունեցաւ հայր Լեւոն Զէֆիեանը: Իր իմաստալից կեանքի ուղու, իր ձեռքբերումների, որպէս անձ եւ մտաւորական կայացման համար նա իր երախտագիտութեան խօսքն ուղղեց Աստծուն, իր ծնողներին, Մխիթար Սեբաստացուն, որի սկսած գործի շարունակողն է դարձել ինքը, տարիներ շարունակ իր հետ համագործակցող մտաւորականներին եւ բոլոր ներկաներին:

Վենետիկի Կա Ֆոսկարի համալսարանի հայոց լեզուի եւ հայ մշակոյթի ամառային խստացեալ դասընթացների հիմնադրման 25-ամեակին նուիրուած հերթական միջոցառումը կկայանայ Փարիզում:

Ա. Բ.

500-ԱՄՅԱԿ

«Դարշ առ գիրք» գրքարվեստի միջազգային 1-ին փառատոնը մեկնարկեց

ՀՀ մշակույթի նախարարության աջակցությամբ՝ «Հայ գրքի կենտրոն» ՀԿ-ն, Խնկո Ապոր անվան ազգային մանկական գրադարանը, «Արտբրիջ» գրախանութը, «Անտարես հոլդինգը» եւ Հրատարակիչների ազգային ասոցիացիան՝ հոկտեմբերի 1-7-ը կազմակերպում են «Դարձ առ գիրք» գրքարվեստի միջազգային փառատոնը, հայկական գրատպության 500-ամյակին ընդառաջ, միտված՝ գրքի արժեւորմանն ու ընթերցանության խթանմանը:

Տարածաշրջանում նախադեպը չունեցող այս փառատոնը՝ միջմշակութային երկխոսության, փորձի փոխանակման եւ համագործակցության միջոցով կնպաստի Հայաստանում ժամանակակից գրականության, թարգմանական գործի, գրքի ձեւավորման մշակույթի, գրատպության դաշտի զարգացմանը:

«Դարձ առ գիրք» գրքարվեստի միջազգային 1-ին փառատոնի բազմաբնույթ ծրագիրը ներառում է մի շարք միջոցառումներ:

Գրքի բացօթյա տոնավաճառ, որի ընթացքում Հայաստանի հրատարակիչները կներկայացնեն իրենց վերջին տարիների հրատարակությունները, ՀՀ-ում գործող դեսպանատները կմասնակցեն ցուցահանդեսին իրենց գրադարանային հավաքածուներով: Կլինեն հեքիաթների ընթերցանության շարք՝

«Հեքիաթի դեսպաններ» խորագրի ներքո ՀՀ-ում հավատարմագրված դեսպանները կկարդան իրենց ազգային հեքիաթները: «Հեքիաթի մոլորակ» գրքերի ցուցահանդես, հեքիաթատատում՝ փոքրերը հեքիաթ են պատմում մեծերին:

Հայոց այբուբենի տառերի նկարազարդումների ցուցահանդես-մրցույթ, համաշխարհային արվեստի ֆիլմերի բացօթյա ցուցադրություններ՝ գրադարանի հարակից տարածքում կցուցադրվեն համաշխարհային արվեստի մասին պատմող ֆիլմեր: «Բիթնիկների գրականությունը եւ պոեզիան 50-ականների Ամերիկայում» դասախոսություն:

Սեմինար-քննարկումների ընթացքում կլինեն գիրք-ընթերցող-գրող-հրատարակիչ-գրավաճառ, Գուտենբերգ-Մեղադարս. հայկական տպագրության պատմությունը թեմայով:

Կկայանա «Հայաստանը 2011 թ. Ժնեւի գրքի սալոնի գլխավոր հյուր, հայ եւ օտարազգի գրողների եւ հրատարակիչների հանդիպում՝ «Ճանաչենք միմյանց մշակույթի միջոցով» խորագրով, կլինեն նոր լույս տեսած գրքերի հեղինակների մասնակցությամբ շնորհանդեսներ, թատերականացված շոու, բացօթյա ներկայացումներ՝ լարախաղացների մասնակցությամբ:

Փառատոնին մասնակցում են տարբեր երկրների արվեստագետներ, գրողներ, հրատարակիչներ: Գրադարանի ճեմասրահում եւ դահլիճում կանցկացվեն պատկերազարդման վարպետության դասեր՝ արտերկրի անվանի մասնագետների կողմից:

«Դարձ առ գիրք» գրքարվեստի միջազգային 1-ին փառատոնի պաշտոնական բացումը կայացավ հոկտեմբերի 2-ին, Խնկո Ապոր անվան ազգային մանկական գրադարանում:

Մ. ՄԱԿԱԲՅԱՆ

ՖԻԼՄԱՐՎԵՍՏ

Թոնի Քերթիսը, Արթուր Փենը եւ Էդի Ֆիշերը գրեթե միաժամանակ հրաժեշտ տվեցին կյանքին

Վերջին օրերի ընթացքում կինոաշխարհը 3 կորուստ ունեցավ: 82 տարեկանում մահացավ անցյալ դարի 50-ական թվականների փոփ-երգիչ Էդի Ֆիշերը: Նա ծնվել էր Ֆիլադելֆիայում ապրող հրեաների ընտանիքում: Էդի Ֆիշերը շատ դժբախտ կյանք է ունեցել, պատճառը եղել են նրա ձախողված ամուսնություններն ու թմրադեղերի օգտագործումը: 1959 թվականին Էդի Ֆիշերն ամուսնացել է դերասանուհի Էլիզաբեթ Թեյլորի հետ: Նրանց ամուսնական կյանքը 5 տարի է տեւել, քանի որ «Կլեոպատրա» ֆիլմի նկարահանումների ժամանակ Թեյլորը սիրահարվել է Ռիչարդ Բարթոնին եւ բաժանվել Ֆիշերից:

Օրերս 88 տարեկան հասակում էլ մահացավ կինոռեժիսոր Արթուր Փենը՝ «Բոնին եւ Քլայդը» ֆիլմի ռեժիսորը: Նրա մահվան պատճառը սրտի անբավարարությունն է եղել: Այս մասին գրել է «The Los Angeles Times»-ը: Ռեժիսորին մեծ ճանաչում է բերել «Բոնին եւ Քլայդը» ֆիլմը (1967): Ֆիլմը պատմում է հայտնի կողոպտիչներ Բոնի Փարքերի եւ Կլայդ Բարոուի մասին: Կինոնկարը 2 «Օսկարի» է արժանացել: «Բոնին եւ Քլայդը» նկարահանելուց 3 տարի անց Արթուր Փենը նկարել է «Մեծ փոքրիկ մարդը» վեսթերնը՝ Դասթին Հոֆմանի մասնակցությամբ: Արթուր Փենի «Հրաշքներ գործողը» ֆիլմը պատմում է Հելեն Քելերի մասին: Ա. Փենը նաեւ հայտնի է եղել որպես թատերական ռեժիսոր: «Հրաշագործը» բեմադրության համար 1960 թվականին ռեժիսորն արժանացել է «Տոնի» մրցանակի:

Մի քանի օր առաջ կյանքի 85-րդ տարում Միացյալ Նահանգներում մահացավ հոլիվուդյան հայտնի դերասան Թոնի Քերթիսը: Առաջին Համաշխարհային պատերազմից հետո Մ. Նահանգներ գաղթած հունգարացի հրեաների զավակը՝ Բեռնար Շվարցը հետագայում ֆիլմերում հանդես է եկել Թոնի Քերթիս անունով: Կինոյում իր կարիերան սկսել է 1940-ականներին: 1950-60-ական թվականներին Թոնի Քերթիսն ամերիկյան կինեմատոգրաֆիայի ամենահայտնի դերասաններից էր: Նա նկարահանվել է «Սպարտակ», «Վիկինգներ», «Զազում միայն աղջիկներն են», «Մաֆիայի թագուհին» եւ այլ ֆիլմերում: «Զազում միայն աղջիկներն են» ֆիլմում Թոնի Քերթիսը խաղացել է հանրահայտ դերասանուհի Մերլին Մոնրոյի հետ: Դերասանը 6 երեխաների հայր էր, ամուսնացած է եղել 6 անգամ: Նա ամուսնացած է եղել դերասանուհի Զանեթ Լիի հետ: Նրանց դուստրը՝ Ջեյմի Լի Քերթիսը նույնպես դերասանուհի է: «Associated press»-ի փոխանցմամբ՝ Թոնի Քերթիսը գրել է «Քիդ Կոդին եւ Զուլի Սպարոոն» (1977) եւ «Թոնի Քերթիսի ինքնակենսագրությունը» գործերը: 1980-ականների վերջերից ռեժիսորը սկսել է նաեւ նկարել: Մի կտավը 40 րոպեում կարողացել է ավարտել: Նրա մահիսյան ոճով կտավները վաճառվել են մինչեւ 20 հազար դոլարով:

Ի. Պ.

Օլիմպիական չեմպիոնները նույնիսկ մրցանակակիր չդարձան

Արոնյանն արծաթե մեդալ նվաճեց առաջին խաղատախտակի վրա

Խանտի Մանսիյսկում վերջնագիծը հասեց շախմատի համաշխարհային 39-րդ օլիմպիադան, որի պարգեւներն էին վիճարկում տղամարդկանց 149 եւ կանանց 115 հավաքականներ: Ցավոք, այս անգամ հայ մարզասերներն ուրախանալու առիթ չունեցան: Վերջին երկու օլիմպիադաների հաղթող Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականը ոչ միայն վայր դրեց չեմպիոնի իր լիազորությունները, այլեւ նույնիսկ մրցանակակիր չդարձավ: Օլիմպիադայի մասնակիցների մեջ 6-րդ միջին վարկանիշն ունեցող մեր հավաքականը 16 միավորով զբաղեցրեց 7-րդ տեղը:

Ավարտական տուրից առաջ Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականը որոշակի հնարավորություններ էր պահպանում զբաղեցնելու 3-րդ տեղը: Դրա համար նախ անհրաժեշտ էր հաղթել ֆրանսիացիներին: Սակայն դա մերոնց չհաջողվեց: Գրանցվեց ոչ-ոքի: Մեր թիմից միակ հաղթանակը տոնեց Լեւոն Արոնյանը՝ պարտության մատնելով Մախիմ Վաշիե-Լագրավին: Փոխարենը Վլադիմիր Հակոբյանը պարտվեց Լաուրենտ Ֆրեսինետին: Սարգսյան-Տկաչով, Փաշիկյան-Էդուարդ պարտիաներն ավարտվեցին ոչ-ոքի:

Օլիմպիադայի չեմպիոնի տիտղոսը նվաճեց Ուկրաինայի հավաքականը, որին ոսկե մեդալներին տիրելու համար բավարար էր նաեւ ոչ-ոքին Իսրայելի ընտրանու հետ: Բոլոր 4 պարտիաներում էլ մրցակիցները հաշտություն կնքեցին: Ուկրաինայի հավաքականը (Վասիլի Իվանչուկ, Ռուսլան Պոնոմարյով, Պավել Էլյանով, Զախար Եֆիմենկո, Ալեքսանդր Մոիսեենկո) 11 մրցախաղերում տանելով 8 հաղթանակ, 3-ն ավարտելով ոչ-ոքի, 19 միավորով գրավեց առաջին տեղը:

Արծաթե մեդալակիր դարձավ Ռուսաստանի 1-ին հավաքականը (Վլադիմիր Կրամնիկ, Ալեքսանդր Գրիշչուկ, Պյոտր Սվիդլեր, Սերգեյ Կարյակին, Վլադիմիր Մալախով), որն ավարտական տուրում ոչ-ոքի խաղաց իսպանացիների հետ: Ռուսները վաստակեցին 18 միավոր:

Մեծ հաջողության հասավ Իսրայելի հավաքականը, որն իր միջին վարկանիշով 11-րդն էր: Իսրայելցիները (Բորիս Գելֆանդ, Էմիլ Սուտովսկի, Իլյա Սմիրին, Մախիմ Ռոդշտեյն, Վիկտոր Միխալեւսկի) վաստակեցին 17 միավոր եւ լրացուցիչ գործակիցներով գերազանցելով հունգարացիներին, դարձան օլիմպիադայի բրոնզե մրցանակակիրներ: Լավագույն տաստյակում տեղ զբաղեցրին նաեւ Չինաստանի՝ 16, Ռուսաստանի 2-րդ՝ 16, Հայաստանի՝ 16, Իսպանիայի՝ 16, ԱՄՆ-ի՝ 16 եւ Ֆրանսիայի՝ 16 հավաքականները:

Հայաստանի կանանց հավաքականն էլ իր հնարավորություններից ցածր հանդես եկավ եւ նույնիսկ լավագույն տասնյակում տեղ չգրավեց: Վերջին տուրում թեեւ հայ շախմատիստուհիները 3,5-0,5 հաշվով առավելության հասան Սլովենիայի հավաքականի նկատմամբ, սակայն 15 միավորով գրավեցին միայն 11-րդ տեղը: Միակ կես միավորը Աննա Մուզիչուկին զիջեց Էլինա Դանիելյանը: Լիլիթ Մկրտչյանը հաղթեց Յանա Կրիվեցին, Լիլիթ Գալոյանն առավելության հասավ Դարյա Կաոպսի նկատմամբ, իսկ Նելլի Աղինյանը պարտության մատնեց Վեսնա Ռոզիչին:

Օլիմպիական չեմպիոնի տիտղոսը դեռեւս նախորդ տուրում արդեն նվաճել էր Ռուսաստանի 1-ին հավաքականը (Տատյանա եւ Նադեժդա Կոսինցեւաներ, Ալեքսանդրա Կոստենյուկ, Ալիսա Գալյամովա, Վալենտինա Գունինա), որին մարզում է Յուրի Դոխոյանը: Ռուսները հասան բացարձակ արդյունքի՝ հաղթելով բոլոր 11 մրցախաղերում: Վերջին տուրում նրանք պարտության մատնեցին Ռուսաստանի 2-րդ հավաքականին (2,5-1,5):

18 միավորով 2-րդ տեղը գրավեց Չինաստանի հավաքականը, որն իր վարկանիշով էլ 2-րդն էր: Ավարտական տուրում չին շախմատիստուհիները 3-1 հաշվով հաղթեցին ուկրաինացիներին: Բրոնզե մեդալները բաժին հասան Վրաստանի հավաքականին, որը ոչ-ոքի խաղալով լեհերի հետ, վաստակեց 16 միավոր՝ լրացուցիչ գործակիցներով գերազանցելով նույնքիսի արդյունքի հասած Կուբայի, ԱՄՆ-ի, Լեհաստանի, Ադրբեջանի եւ Բուլղարիայի հավաքականներին:

Նոնա Գափրինդաշվիլու անվան մրցանակը նվաճեց Ռուսաստանը: 2-րդ տեղը գրավեց Չինաստանը, 3-րդը՝ Ուկրաինան: Հայաստանն այդ մրցանակի հաշվարկով 8-րդ տեղում է: Տեղեկացնենք, որ մրցանակը տրվում է կանանց եւ տղամարդկանց մրցաշարերի արդյունքով լավագույն ցուցանիշի հասած երկրին:

Ինչպես հայտնի է, օլիմպիադայում մեդալներ են խաղարկվում նաեւ առանձին խաղատախտակների վրա ցույց տված արդյունքներով: Հայ շախմատիստներից միայն Լեւոն Արոնյանը մեդալ ստացավ՝ արծաթե պարգեւի արժանանալով 1-ին խաղատախտակի վրա: Նա 10 հնարավորից վաստակել է 7,5 միավոր: Լավագույն արդյունքն ունի Վասիլի Իվանչուկը՝ 8 միավոր 10 հնարավորից: Բրոնզե մեդալը նվաճեց Ռուսաստանի 2-րդ հավաքականի առաջատար Յան Նեպոմնյաշչին՝ 6,5 միավոր 9 հնարավորից: Վաս հանդես չեկավ Սլովակիայի առաջատար Սերգեյ Մովսիսյանը, որը 11 հնարավորից վաստակեց 8 միավոր:

Այժմ տեսնենք, թե ինչպիսի անհատական արդյունքների հասան մեր շախմատիստներն իրենց թիմերում: Տղամարդկանց հավաքականում իր բարձրության վրա էր թիմի առաջատար Լեւոն Արոնյանը, որը 10 հնարավորից վաստակեց 7,5 միավոր՝ չկրելով ոչ մի պարտություն: 2-րդ ցուցանիշն ունի 4-րդ խաղատախտակի վրա հանդես եկած Արման Փաշիկյանը, որը 11 հնարավորից վաստակեց 7 միավոր: Գաբրիել Սարգսյանը, որ նախորդ օլիմպիադաներում մեր թիմում լավագույնն էր, այս անգամ 11 հնարավորից 6 միավոր վաստակեց: Իր հնարավորություններից ցածր հանդես եկավ Վլադիմիր Հակոբյանը՝ 5,5 միավոր 11 հնարավորից: Նա տոնեց ընդամենը մեկ հաղթանակ, կրեց մեկ պարտություն, 9 պարտիա ավարտեց ոչ-ոքի: ՀՀ չեմպիոն Ավետիք Գրիգորյանը մասնակցեց միայն Կոստա Ռիկայի հետ մեկնարկային տուրի հանդիպմանը եւ հաղթեց:

Կանանց հավաքականում 11 հնարավորից 7,5 միավոր վաստակեց Էլինա Դանիելյանը: 7-ական միավոր 11 հնարավորից վաստակեցին Լիլիթ Մկրտչյանն ու Լիլիթ Գալոյանը: Նելլի Աղինյանը 10 հնարավորից վաստակեց 5,5 միավոր, իսկ Հայաստանի չեմպիոնուհի Անահիտ Խառատյանը միայն մեկ պարտիա անցկացրեց՝ շահելով մրցախաղը:

Չեմպիոնական մրցավազքը շարունակվում է

Ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի առաջնությունում շարունակվում է չեմպիոնական մրցավազքը «Բանանցի» եւ «Փյունիկի» միջեւ: 23-րդ տուրում ոսկե մեդալների հավակնորդները հերթական հաղթանակները տոնեցին:

«Փյունիկը» հյուրընկալվել էր «Միկային», որը «Ուլիսի» հետ համառ պայքար է մղում բրոնզե մեդալների համար: Առաջին 30 րոպեներն անցան «Միկայի» ֆուտբոլիստների առավելությամբ, որոնք մեծ ճնշում էին գործադրում չեմպիոնի դարպասին՝ զրկելով վերջինիս ազատ գործելու եւ վտանգավոր գրոհներ կազմակերպելու հնարավորությունից: Այդ ընթացքում «Միկան» մի քանի անգամ լրջորեն սպառնաց «Փյունիկի» դարպասին եւ 18-րդ րոպեին բացեց հաշիվը: Աչքի ընկավ Բոսի Դեմելը, որը ձախ թեւով ներխուժելով մրցակցի տուգանային հրապարակ, սուր անկյան տակ խոցեց Արթուր Լեսկոյի պատշտպանած դարպասը:

Թվում էր, թե «Միկան» կզարգացնի հաջողությունը: Սակայն ընդամենը 2 րոպեում բրազիլացի Մարկոսի խփած 2 գոլերը կտրուկ փոխեցին իրավիճակը խաղադաշտում: «Միկան» կարծես ընկճվեց բաց թողած գոլերից, զգալ տվեց նաեւ հոգնածությունը: Իսկ «Փյունիկն» առաջին խաղակեսի ավարտին 3-րդ գոլը խփելով, փաստորեն վճռեց մրցակցության ելքը: 11 մ հարվածը հսկայ իրացրեց Էդգար Մանուչարյանը:

Ընդմիջումից հետո խաղի գրավչությունը զգալիորեն նվազեց: Թեեւ «Միկան» փորձում էր բեկում մտցնել մրցակցությունում, սակայն թիմի գրոհները նախկին սուությունը չունեին: Ճիշտ է, երկու անգամ «Միկան» մոտ էր հաջողությանը, սակայն չօգտագործեց նպաստավոր պահերը: Հարմար դիրքերից վրիպեցին Բոսի Դեմելն ու Ալեքսը: Իսկ խաղավերջում արդեն «Փյունիկը» կարող էր 4-րդ գոլը խփել, երբ իրեն գերազանց դրսեւորած Մարկոսը մեն մենակ դուրս բերեց Գոհարյանին: Սակայն վերջինիս հարվածը դիպավ դարպասածողին: Այսպիսով, «Փյունիկը» 3-1 հաշվով կարեւոր հաղթանակ տոնեց՝ շարունակելով «Բանանցի» հետապնդումը:

«Բանանցը» Դիլիջանում 1-0 հաշվով հաղթեց «Իմպուլսին»: Հանդիպման ելքը վճռեց Սամվել Մելքոնյանի խփած միակ գնդակը: Ընթացիկ առաջնությունում «Բանանցը» 4-րդ անգամ պարտության մատնեց «Իմպուլսին»:

Բրոնզե մեդալների համար պայքարում «Ուլիսն» անչափ կարեւոր հաղթանակ տոնեց «Գանձասարի» նկատմամբ՝ 2-1: Խաղասկիզբն անհաջող դասավորվեց ուլիսցիների համար: Արդեն 3-րդ րոպեին Արսակ Օսեյանն օգտվելով դարպասում Մանվել Աֆրիկյանի ընտրած սխալ դիրքից, բացեց հաշիվը: Սակայն դեռեւս առաջին խաղակեսում ուլիսցի Գեորգի Կրասովսկին վերականգնեց հավասարակշռությունը, իսկ խաղավարտից 2 րոպե առաջ Շոթա Ջիքիան կամային հաղթանակ պարգեւեց «Ուլիսին»:

Վերջապես հաղթանակի խաղցրությունը ճաշակեց «Շիրակը», որն Իջեւանում 2-0 հաշվով պարտության մատնեց «Կիլիկիային»: Շիրակցիներից գոլերը խփեցին Մկրտիչ Նալբանդյանն ու Գառնիկ Սարգսյանը:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Բանանց	23	17	4	2	50-20	55
2. Փյունիկ	23	16	4	3	64-19	52
3. Ուլիս	23	14	3	6	35-19	45
4. Միկա	23	11	4	8	34-24	37
5. Իմպուլս	23	7	6	10	20-37	27
6. Գանձասար	23	7	2	14	20-33	23
7. Կիլիկիա	23	4	3	16	18-49	15
8. Շիրակ	23	2	2	19	15-55	8

Ռմբարկուները

Գեւորգ Ղազարյան	«Փյունիկ»	15
Մարկոս Պիզելի	«Փյունիկ»	14
Էդուարդո Դոս Սանթոս	«Բանանց»	11
Էդնեյ	«Միկա»	8
Սամվել Մելքոնյան	«Բանանց»	8

Մեկնարկում է Կարեն Ասրյանի 3-րդ հուշամրցաշարը

Այսօր Ջերմուկում մեկնարկում է վաղամեռիկ հայ գրոսմայստեր Կարեն Ասրյանի 3-րդ հուշամրցաշարը: Շվեյցարական մրցակարգով, 9 տուրով անցկացվող մրցաշարին մասնակցելու հայտ են ներկայացրել 63 մասնակիցներ, որոնց թվում են Հայաստանի, Ռուսաստանի, Վրաստանի, Իրանի եւ Լեհաստանի պատվիրակները: Մասնակիցներից 14-ը գրոսմայստերներ են:

Ամենաբարձր անհատական վարկանիշն ունի գրոսմայստեր Տիգրան Պետրոսյանը (2613), որին հաջորդում են ռուսաստանցի Սերգեյ Վոլկովը (2595), Զավեն Անդրեասյանը (2579), վրացի Կոնստանտին Շանավան (2566), ռուսաստանցի Եվգենի Վորոբյովը (2565):

Մրցաշարի ընդհանուր մրցանակային հիմնադրամը 15 հազար դոլար է: Հաղթողը կպարգեւատրվի 3 հազար դոլարով, 2-րդ տեղը գրավողը կստանա 2000 դոլար, 3-րդ մրցանակիրը՝ 1500: Ընդհանուր առմամբ դրամական պարգեւներ կստանան 1-15-րդ տեղերը զբաղեցրած շախմատիստները: Հատուկ մրցանակներ են սահմանվել նաեւ կանանց համար: 1-ին տեղը զբաղեցրած շախմատիստուհին կպարգեւատրվի 800 դոլարով, 2-րդ տեղը՝ 500, 3-րդ տեղը՝ 200: Մրցանակներ են սահմանվել նաեւ մինչեւ 16 տարեկանների համար (500, 300 եւ 200 դոլար):

Կիրակոսյանը չպահպանեց տիտղոսը

Ֆրանսիայում բնակվող գյումրեցի բռնցքամարտիկ Լյովա Կիրակոսյանին չհաջողվեց պահպանել առաջին թեթեւ քաշային կարգում EBU-ի վարկածով Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը: Բոլտոնում կայացած մենամարտում 7-րդ ռաունդում Կիրակոսյանն ուժգին հարված ընդունեց բրիտանացի Սթիվեն Ֆոստերից ու հայտնվեց ռինգի հատակին: Թեեւ նա մինչեւ մրցավարի հաշվարկի ավարտն արդեն ոտքի վրա էր, սակայն վերջինս նոքաուտահարմար գտավ չշարունակել հանդիպումը՝ տեխնիկական նոկաուտով հաղթանակը շնորհելով Ֆոստերին:

Այս մենամարտը Կիրակոսյանի համար 39-րդն էր, որում 36-ամյա բռնցքամարտիկը 6-րդ պարտությունը կրեց: Ֆոստերը 31-րդ մենամարտն անցկացրեց՝ տոնելով 28-րդ հաղթանակը:

Գաբրիել Տոլմաջյանի 10-րդ հաղթանակը

Թեթեւ քաշային բռնցքամարտիկ Գաբրիել Տոլմաջյանը պրոֆեսիոնալ ռինգում 10-րդ հաղթանակը տոնեց: ԱՄՆ-ի Կալիֆոռնիայի նահանգի Սանտա Ինեզե քաղաքում անցկացված 8-ռաունդանոց մենամարտում նա միավորներով հաղթեց կոլումբիացի Յոգլի Հերեռոյին: Եթե հայ բռնցքամարտիկը պրոֆեսիոնալ ռինգում ընդամենը 11-րդ հանդիպումն էր անցկացնում, ապա Հերեռոյի համար դա 35-րդ մենամարտն էր, որում նա 13-րդ անգամ պարտված հեռացավ ռինգից:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Չկան ֆինանսական խթաններ

Հոկտեմբերի 4-ից Երեւանում մեկնարկել է «Հայկական քիմիական ընկերության» 2-րդ գիտաժողովը: «Նոր նյութեր եւ պրոցեսներ» խորագրով գիտաժողովը մինչեւ հոկտեմբերի 8-ը անցկացվելու է Երեւանում եւ Գորիսում, ներկայացվելու է 81 զեկույց: Ըստ «Արմենպրեսի»՝ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախագահ, ակադեմիկոս **Ռադիկ Մարտիրոսյանը** նշել է, որ «նոր նյութերի եւ պրոցեսների» ուսումնասիրությունը Հայաստանում կարող է դառնալ տնտեսական զարգացման լուրջ հիմք: «Տարբեր ոլորտներում մեր գիտական հայտնագործությունները պատրաստ են ներդրման համար, բայց չկան այն փոքր ֆինանսական խթանները, որոնք անհրաժեշտ են դրանք գործարկելու համար», ասել է ԳԱԱ նախագահը: Նրա խոսքով՝ «Քիմիական ընկերության» առաջնային խնդիրներից մեկը պետք է լինի գիտական տարբեր հաստատությունների եւ տնտեսվարողների միջեւ կապեր հաստատելը: Այս հանդիպումն արդեն առավել որոշակի է բարձրացնում տարբեր միջոցներով նոր նյութեր ստանալու անհրաժեշտությունը: Գիտաժողովի կազմկոմիտեի նախագահ, ԳԱԱ ակադեմիկոս **Ա. Մանթաշյանն** էլ հույս է հայտնել, որ լուրջ մրցակցության արդյունքում ամենակենսունակ ծրագրերը կարժանանան ֆինանսավորման:

Ի. Պ.

Լիցենզավորումն ստիճանաբար կկատարվի էլեկտրոնային եղանակով

Իր նախորդ նիստում կառավարությունն առաջարկել էր Ազգային Ժողովի քննարկմանը ներկայացնել լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակների կրճատման եւ էլեկտրոնային եղանակով լիցենզավորման ներդրման նախագծերը: Երեկ դրանց մանրամասներին անդրադարձան կառավարության աշխատակազմի ղեկավար **Դավիթ Սարգսյանը եւ ֆինանսների նախարար **Տիգրան Դավթյանը**:**

Ֆինանսների նախարարը տեղեկացրեց, որ ներկայումս լիցենզավորման ենթակա 169 գործունեության տեսակների փոխարեն օրենքի նախագծով առաջարկվում է սահմանել 96-ը: Ըստ Տիգրան Դավթյանի՝ դա արվում է գործարար միջավայրի բարելավման, լիցենզավորման ընթացակարգերի պարզեցման, կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցման նպատակով: Նախարարը համոզմունք հայտնեց, որ հատկապես էլեկտրոնային համակարգով լիցենզավորման ներդրման դեպքում կոռուպցիոն ռիսկերը գրեթե կզրոյանան:

Դավիթ Սարգսյանը մանրամասներ հաղորդեց էլեկտրոնային լիցենզավորման կարգի վերաբերյալ: Նա տեղեկացրեց, որ այսուհետեւ էլեկտրոնային լիցենզավորումը հնարավոր կլինի կատարել կառավարության e-gov.am կայքում՝ ներկայացնելով դիմումը էլեկտրոնային կարգով: Սկզբնական շրջանում էլեկտրոնային լիցենզավորման համակարգը ներդրվելու է ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարությունների կողմից լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակների համար, իսկ մնացած լիցենզավորման տեսակների համար այս եղանակը հնարավոր կլինի իրագործել առաջիկա 6 ամիսների ընթացքում:

Ա. Մ.

Ադրիատ Վան դեր Մեերին շնորհվելու է ոսկե մեդալ՝ Հայաստանի գիտությանն աջակցելու համար

Միջազգային գիտատեխնիկական կենտրոնի գործադիր տնօրեն Ադրիատ Վան դեր Մեերը Հայաստանում գիտության զարգացմանն աջակցելու համար կոպարգեւատրվի Գիտությունների ազգային ակադեմիայի ոսկե մեդալով: Այսօր ԳԱԱ նախագահությունում տեղի կունենա մեդալի հանձնման արարողությունը:

Միջազգային գիտատեխնիկական կենտրոնը միջկառավարական կազմակերպություն է, որը հիմնադրել են Եվրոմիությունը, Ճապոնիան, Ռուսաստանն ու Միացյալ Նահանգները: Հայաստանը Միջազգային գիտատեխնիկական կենտրոնին միացել է 1994 թվականին:

Ի. Պ.

Կազակական շարժման բարձրագույն սպայական կազմն այցելել է Էջմիածին

Կազակական շարժման բարձրագույն սպայական կազմը հոկտեմբերի 2-ին այցելել է Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածին: Սպայական կազմը գլխավորել են Ռուսաստանի նախագահի աշխատակազմի ներկայացուցիչ, ՌԴ Մեծ կազակական եղբայրության ատաման Վալերի Նիկիտինն ու Բելառուսի գլխավոր ատամանի տեղակալ Վլադիմիր Սաֆոնովը: Մայր աթոռում հյուրերին ընդունել է միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի վարիչ **Հովակիմ եպիսկոպոս Մանուկյանը: Սրբազան հայրն Ամենայն հայոց կաթողիկոսի անունից ողջունել է կազակների այցը, որը կազակները կատարել են հայկազակական միության ստեղծման 10-ամյակի առիթով: Հանդիպման ավարտին Վալերի Նիկիտինը Հովակիմ սրբազանին փոխանցել է ատաման Պլատովի բարձրագույն շքանշանը, որը Մեծ կազակական եղբայրությունը շնորհել է Վեհափառ հայրապետին:**

Ի. Պ.

«Հյուսիս-հարավ» ճանապարհի Երեւան-Աշտարակ հատվածի վերակառուցման մրցույթն արդեն հայտարարվել է

Ինչպես տեղեկացանք տրանսպորտի եւ կապի նախարարության մամուլի ծառայությունից, երեկ նախարար **Մանուկ Վարդանյանն** ընդունել է Ասիական զարգացման բանկի պատվիրակությանը՝ գործադիր տնօրեն Աշոկ Լահիրիի գլխավորությամբ: Նախարարը շնորհակալություն է հայտնել բանկի ներկայացուցիչներին Հայաստանում ճանապարհաշինարարական ծրագրերի ֆինանսավորման համար:

Աշոկ Լահիրիի խնդրանքով Մանուկ Վարդանյանը ներկայացրել է «Հյուսիս-հարավ» ավտոմայրուղու եւ «Հյուսիս- հարավ» երկաթուղու կառուցման ծրագրերի ընթացքը: Հայաստանի տրանսպորտի եւ կապի նախարարը տեղեկացրել է, որ «Հյուսիս-հարավ» ճանապարհային միջանցքի առաջին տրանշի՝ Երեւան-Աշտարակ 11,71 կմ երկարությամբ գոյություն ունեցող հատվածի վերակառուցման համար արդեն հայտարարվել է մրցույթ, եւ մինչեւ տարեվերջ հաղթող շինարարական կազմակերպության հետ կկնքվի պայմանագիր: Նա նաեւ տեղեկացրել է, որ մրցութային հանձնաժողովում արդեն ընդգրկվել է հասարակական կազմակերպության ներկայացուցիչ, իսկ լրատվամիջոցների մասնակցությամբ կապահովվի մրցույթի թափանցիկությունը:

Աշոկ Լահիրին իր գոհունակությունն է հայտնել Հայաստանում ԱԶԲ-ի կողմից իրականացվող ճանապարհաշինարարական ծրագրերի որակի վերաբերյալ եւ կարեւորել դրանց պահպանումն ու շահագործումը:

Ա. Մ.

«Սինոփսիս-Արմենիան»՝ ԱՄՆ պետքարտուղարության մրցանակի հավակնորդ

Ինչպես տեղեկացանք Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանությունից, «Սինոփսիս-Արմենիա» ընկերությունը հայտնվել է ԱՄՆ պետքարտուղարի գերազանց կորպորատիվ գործունեության համար շնորհվող ամենամյա հեղինակավոր մրցանակաբաշխության 2010թ. եզրափակիչ փուլ անցած 12 ընկերությունների շարքում: Այս 12 ամերիկյան ընկերություններն ընտրվել են աշխարհի տարբեր երկրներում ԱՄՆ դեսպանների առաջադրած 78 հավակնորդների շարքից: «Սինոփսիս-Արմենիա» ընկերությունն առաջադրվել է այս մրցանակին որպես ծրագրավորման ու ծրագրային ապահովման ընկերություն, որը խթանում է ԱՄՆ եւ օտարերկրյա ներդրումները՝ ներկայացնելով Հայաստանը որպես տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացման հեռանկարային կենտրոն, համագործակցում է համալսարանների հետ SS ուսուցման ծրագրերով եւ աշխատում է աղտոտվածության մակարդակի նվազեցման ուղղությամբ Հայաստանում՝ տնկելով հայրուրավոր ծառեր վերջին ժամանակների անտառահատումների հետեւանքները կանխելու համար: Պետքարտուղարի կողմից գերազանց կորպորատիվ գործունեության մրցանակը շնորհվում է 1999-ից՝ նպատակ ունենալով զարգացնել կորպորատիվ պատասխանատվությունը, նորարարությունը եւ ժողովրդավարական սկզբունքները:

Ա. Մ.

ԱՆՈՒՆՅՈՒՄ

Վերականգնվող Էներգետիկայի Շաբաթ Հայաստանում
REWEEK 2010
www.reweek.am
Renewable Energy Week in Armenia

Հրավիրում ենք Ձեզ մասնակցել «Վերականգնվող էներգետիկայի Շաբաթ Հայաստանում» միջոցառումներ շարքին, որոնք կկայանան սույն թվականի հոկտեմբերի 5-ից 8-ը

5.10.10 - 8.10.10
Երեւան, Արգիշտի 7, «Մոսկվայի տուն Երեւանում»

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՎՈՂ ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ Ե ԷՆԵՐԳԱԽՆԱՅՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

«Էքսպոմեդիա» ցուցահանդեսների նախագծման կենտրոն
0001, Երեւան, Աբովյան փող. 16,
Հեռ./Ֆաքս.՝ (374 10) 563 899; 569 244
Բջջ.՝(374 93) 777 052, 777 053
E-mail: reweek2010@gmail.com, oganezov@list.ru
URL: http://www.expomedia.am

Երեւանի Արտրանֆա-Հումֆային Բորսայի հարթակում իրականացվում է ԱրմենՏել ՓԲԸ-ի կողմից ներկայացված ՀՀ մարզերի՝ Արեւելյան ՏԿ, Արեւմտյան ՏԿ, Հյուսիսային ՏԿ, Կենտրոն ՏԿ եւ Հարավային ՏԿ-ների շահագործումից հանված գծամալուխային կառույցների բաժանորդային ցանցերի աճուրդային վաճառքը դասական եղանակով:

Աճուրդները իրականացվում են յուրաքանչյուր աշխ. օր ժ.11.00-17.00-ն, ք. Երեւան Ագաթանգեղոսի 6/1 (5-րդ հարկ) հասցեում: Աճուրդներին մասնակցելու կարգին, ամբողջական ցանկին ծանոթանալու եւ լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել (37410) 565228, նամակագրել **info@yercomex.am** կամ այցելել **www.borsa.am**

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Պաշտոնական տեղեկագիր» ՓԲԸ (Պատվիրատու) «ՊՏ-ԳՎԱ-17» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **ընկերության չորս աշխատանքների ընթացիկ վերանորոգման աշխատանքների կազմակերպման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 650 ՀՀ դրամ փոխանցել «Հայէկոնոմբանկ» ՓԲԸ, Հ/Հ 163008203131 «Պաշտոնական տեղեկագիր» ՓԲԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող ութ աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել Պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Տիգրան Մեծի 4, Ք. Պետրոսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված տասներորդ աշխատանքային օրվա ժամը 11-00-ն:

«Պաշտոնական տեղեկագիր» ՓԲԸ

ՀՐԱՉՅԱ ՂԱՓԼԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ԴՐԱՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

Հոկտեմբերի 16-ին նոր ներկայացում

Խուան Խոսե Ալոնսո Միլիան
«Ցիանակալիում... Կաթով կամ առանց կաթի» (սեւ հումորով համեմված ֆարս 2 գործողությամբ)
Թարգմանությունը՝ **Հովհաննես Թեքգյոզյանի**
Բեմադրության հեղինակ՝ **Գրիգոր Խաչատրյան**
Նկարիչ՝ ՀՀ վաստակավոր նկարիչ՝ **Կարեն Գրիգորյան**
Ներկայացումների սկիզբը՝ ժ. 19-ին:
Տոմսերը վաճառվում են: Հեռախոս՝ 52-47-23:
Թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար
ՀՀ ժողովրդական արտիստ՝ **ԱՐՄԵՆ ԽԱՆԴԻԿՅԱՆ**

«Դեբեդ-Աղստեւ-ջրառ» ՓԲԸ-ն հայտարարում է աճուրդ վաճառք Լոռու մարզի Այրում-ձոձկան» ջ/կայանի ճնշումային խողովակաշարի համար, որը բաղկացած է հետեւյալ խողովակաշարերից:
Մետաղյա խողովակաշար
d=420մմx8մմ l=1205գմx2թել=2410գմ
d=273մմx6մմ l=1800գմx1թել=1800գմ
Աճուրդով վաճառքը կկատարվի մեկ լոտով 30.000.000 (երեսուն միլիոն) դրամ մեկնարկային գնով:
Աճուրդը կկայանա 05.10.2010 թ.-ին, ժամը 14.00-ին հետեւյալ հասցեում՝
Տավուշի մարզ, գ. Հաղթանակ, «Դեբեդ-Աղստեւ-ջրառ» ՓԲԸ-ի վարչական շենք:
Դիմումները կարող եք ներկայացնել մինչեւ 04.10.2010 թ.-ի 14.00-ն:
Տեղեկությունների համար դիմել հետեւյալ հեռախոսահամարներով. 099232233, 099062722
էլ. փոստ karineshahumyan@mail.ru

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատուական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիսեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 4.10.2010, գինը՝ 100 դրամ, տպագրւում է «Նոյեան Տապան» ՍՊԸ տպարանում՝ Իսահակեան 28: